

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

TRIDESETA I
TRIDESET I PRVA
NEDJELJA KROZ
GODINU
SVI SVETI

LISTOPAD - STUDENI

Ned 27. XXX. I XXXI. NEDJELJA KROZ GODINU, SVI SVETI; Sabina; Kontardo; Gordana

Pon. 88. Šimun i Juda Tadej; Siniša; Tadija
 Uto. 29. Narcis; Donat; Darko; Ida
 Sri. 30. Marcel; Marojko; German
 Čet. 31. Alfons Rodriguez; Vuk

Pet. 1. SVI SVETI; Svetislav, Sveto

Sub. 2. Dušni dan; Duško; Duška

Ned 3. TRIDESET I PRVA NEDJELJA KROZ GODINU;

Pon. 4. Karlo Boromejski; Dragutin;
 Uto. 5. Emerik; Mirko; Imbro; Zakarija
 Sri. 6. Leonard; Vedran; Sever
 Čet. 7. Engelbert; Anđelko; Zdenko; Ernest
 Pet. 8. Gracija Kotorski; Bogdan
 Sub. 9. Posveta lateranske bazilike; Ivan Lateranski

Naslovnica

Slika preuzeta s:

<https://www.creatingtomorrowforests.co.uk>

mihael

29-30/2024.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije, Godište XVIII. (2024.), broj 29-31 (619-621); trideseta i trideset i prva nedjelja kroz godinu, Svi sveti, 27. listopada; 1. i 3 studenoga 2024.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan,
 tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana,
 tel.: 22 715, 82 805; e-mail: vbakula@mup.hr

mihael

MEDITACIJA

"Prema Bogu ne idemo hodeći,
 nego ljubeći" 3

SLUŽBA RIJEČI

XXX. NEDJELJA KROZ GODINU

ČITANJA

Učitelju moj, da progledam 4

HOMILIJA

Slijepi Bartimej je progledao 8

KATEHEZA

Vjerom do ozdravljenja 10

SVI SVETI

ČITANJA

Radujte se i kličite:
 velika je plaća vaša na nebesima. 12

HOMILIJA

Svečanost Božje žetve 16

KATEHEZA

Općinstvo svetih 18

Mjesec u molitvi

Studen i je za... duše u čistilištu 20

Helloween

22

XXXI. NEDJELJA KROZ GODINU

ČITANJA

Ovo je prva zapovijed.
 Druga je pak ovoj slična. 24

HOMILIJA

Zapovijedi ljubavi 28

KATEHEZA

Ljubav prema Bogu 18
 Mali vjeronaučni leksikon 34

MEDITACIJA

Učitelju Božjih zapovijedi 35

NAŠI POKOJNI

36

MEDITACIJA

Postati ljubav 40

"Prema Bogu ne idemo hodeći, nego ljubeći"

Naslovna misao sv. Augustina približava nas tako miloj i dirljivoj proslavi Boga u svima onima, znanima i neznanima, koji su za života prepoznali i učinili ključni korak prema konačnom cilju života - svetosti. Taj korak Crkva nam predstavlja u evanđelju nedjelje nakon Sesvetimh , gdje slušamo kako je čovjeku koji je shvaćao najveću zapovijed - zapovijed ljubavi, Gospodin kazao: *"Nisi daleko od kraljevstva Božjega!"*

Vjerujem da bi svaki vjernik bio počašćen kada bi se mogao s tim riječima poistovjetiti, stoga je pred nama izvrsna prilika da odmjerimo koliko smo mi blizu svrsi svoga života, bez obzira zovemo li ju kraljevstvom Božjim ili kraljicom ljudskih želja - ljubavlju, jer razumijevanje kraljevstva Božjega razumijevanje je ljubavi i obrnuto.

Neupitno je da je kraljevstvo nebesko stvarnost koja ne započinje čovjekovom smrću, nego čovjekovom ljubavlju koja je odgovor na ljubav Božju. No kako onda tumačiti činjenicu koju je objavila Ana Frank u ime svih nas koji iste osjećaje s njom dijelimo: *"Mrtvi ljudi dobivaju više cvijeća od živih"*, odobravajući njeno prodorno obrazloženje, *"jer je kajanje jače od zahvalnosti."*

Uzaludno je nama, malim ljudima, razglabati zašto svijet tako funkcionira, zašto i mi sami gubimo vrijeme i snagu, zdravlje i živce na stvarnosti koje rezultiraju kajanjem i zašto ne slažemo pametnije mozaik svoga života pa njegovu vrijednost uviđamo kasno, tek kada se od njega otkine onaj dio koji je uljepšavao naš put prema svetosti. Hvala Bogu što još imamo vremena to promijeniti!

U tom duhu dobro se često, a ne tek prigodno, sjetiti riječi otriježnjujuće pjesme: *"Za života, brate, za života!"* Pogotovo u danima kada odajemo duboko poštovanje onima koji su ostavili čudesan trag ljepote i smisla u našim životima, a sada, vjerujemo, po našim molitvama i Božjoj dobroti, ostavljaju neizbrisiv trag u nebu.

Ukrašavajući njihova zemaljska počivališta, ne propustimo urediti i svoja srca kako bi bila dostojna počivališta žive uspomene na njihovu ljubav. Ona živi u našoj zahvalnosti koja se ne očituje u suzama žaljenja, nego u iskazivanju poštovanja i onima čija srca još kucaju uz nas, a ne znamo kada će ih Gospodin poput cvijeta ubrati da svojom dobrotom namirišu i svojom svetošću upotpune njegov vječni dom.

Ne dolazi se tamo smrću, nego životom na tragu svetih! Zato dok se nadamo i molimo da našim najmilijima s druge strane neba dobri Bog podari vječni mir, ne propustimo se mi, za koje se oni pred licem Svevišnjega zauzimaju, izboriti da im pogled na naše živote taj mir ne pokvari. Njihova radost ovisi i o našem svjedočanstvu onoga što su nas učili, a to je, prije svega, ljubiti Boga i bližnjega svoga!

Ivica Cujzek, <https://www.varazdinske-vijesti.hr>

Prvo čitanje: Jr 31, 7-9

Slijepi i hrome utješene vraćam.

Čitanje Knjige proroka Jeremije

Ovo govori Gospodin:

„Kličite od radosti Jakovu,
podvikujte prvaku narodâ!
Objavljajte, uznosite, navješćujte:

Gospodin spasi narod svoj,
ostatak Izraelov!

Evo, ja ih vodim iz zemlje sjeverne,
skupljam ih s krajeva zemlje:

s njima su slijepi i hromi,
trudnice i roditelje:
vraća se velika zajednica.

Evo, u suzama pođoše,
utješene sad ih vraćam!

Vodit ću ih kraj potočnih voda,
putem ravnim kojim neće posrnuti,
jer ja sam otac Izraelu,
Efrajim je moj prvenac.“

Riječ Gospodnja

Odlomak iz Knjige proroka Jeremije nastaje u vrijeme kad je razbuđena nada u spas od Asirije jer je judejski kralj Jošija uspio ponovno osvojiti Samariju i dio Galileje. Samarijski se prognanici vraćaju u to prošireno kraljevstvo. Stoga je u odlomku prisutna nada i radost. U takvu ozračju Bog poziva: „Kličite od radosti Jakovu, pozdravite burno prvaka naroda!“ Poziva sve da kliču Jakovu, praotcu izraelskoga naroda, kako bi mu donijeli radosnu vijest, a sadržaj je te vijesti: „Gospodin spasi narod svoj, ostatak Izraelov!“ Prijevod je načinjen prema grčkoj verziji Staroga zavjeta, a hebrejski tekst ima „narod tvoj“, što se čini dinamičnijim, jer Bog govori Jakovu, praotcu naroda, o radosti koja je snašla njegovo potomstvo, njegov narod. Zato se on i naziva „ostatak Izraelov“, jer Izrael je drugo ime Jakovljevo. S druge strane, grčka verzija (a s njome i aramejski targumi, što znači da je postojao i hebrejski tekst istoga sadržaja) naglašava pripadnost toga naroda Gospodinu. U svakom slučaju, Bog je taj koji se osobno zauzima za svoj narod, kao nekad za izlaska iz Egipta. On ih sâm vodi „iz zemlje sjeverne“. Dok je sa sjevera nekad stizala asirska opasnost, sada stiže Bog s narodom. Kao da ih dovodi u procesiji. To je povratak svega naroda, pa i onih najslabijih. Svi su oni Bogu važni, svi su njegovi i svi su narod Jakovljev. „Evo, u suzama pođoše, utješene sad ih vraćam.“ Pritom je hrvatski prijevod sličniji grčkomu tekstu, a hebrejski ima: „S plakanjem će se dići, u vapajima ću ih i dovesti.“ Dok grčka verzija podsjeća na svečani i slavni povratak pobjedničkoga naroda koji je otišao u plakanju, a s veseljem se vraća, slično Psalmu 126, hebrejski tekst ima sasvim drugačiju sliku. Bog izbavlja narod iz goruće opasnosti. Upravo činjenica da su među njima „slijepi i hromi, trudnice i roditelje“ govori o izvanrednosti, hitnosti i neodgodivosti toga trenutka. Slika je to naroda koji je tek ugrabljen iz ruku neprijatelja i sada se sav potresen vraća. Ljudi su iznemogli od borba i pljačke pa ih Gospodin vodi „kraj potočnih voda“, što znači ne samo uz stalnu okrepju vode, nego i dolinskim krajem, da iznemogli i ranjeni ne bi posrtali.

Otpjevni psalam: Ps 126, 1-6

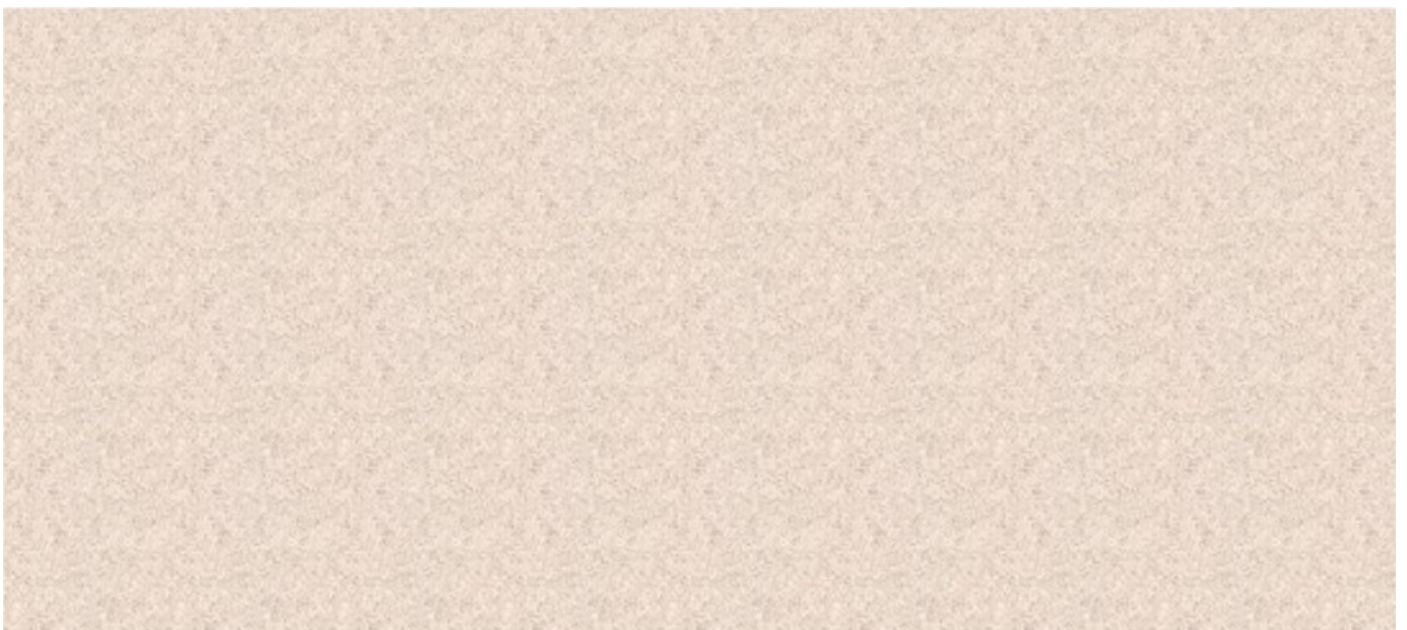
Velika nam djela učini Gospodin: opet smo radosni!

Kad Gospodin vraćaše sužnjeve sionske,
bilo nam je ko da snivamo.
Usta nam bjehu puna smijeha,
a jezik klicanja.

Među poganima tad se govorilo:
Silna im djela Gospodin učini!“
Velika nam djela učini Gospodin:
opet smo radosni!

Vrati, Gospodine, sužnjeve naše
ko potoke negepske!
Oni koji siju u suzama,
žanju u pjesmi.

Išli su, išli plačući,
noseći sjeme sjetveno;
vraćat će se s pjesmom
noseći snoplje svoje.

Drugo čitanje: Heb 5, 1-6

Riječ Božja prosuđuje nakane i misli srca.

Čitanje poslanice Hebrejima

Svaki veliki svećenik, od ljudi uzet, za ljude se postavlja u odnosu prema Bogu da prinosi darove i žrtve za grijeh. On može primjereno suosjećati s onima koji su u neznanju i zabludi jer je i sam zaogrnut slabošću. Zato mora i za narod i za sebe prinositi okajnice. Nitko sam sebi ne prisvaja tu čast, nego je prima od Boga, pozvan kao Aron. Tako i Krist ne proslavi sam sebe postavši svećenik, nego ga proslavi onaj koji mu reče: Ti si sin moj, danas te rodih, po onome što pak drugdje veli: Zauvijek ti si svećenik po redu Melkisedekovu.

Riječ Gospodnja

Žrtve su, u očima pisca Poslanice Hebrejima, ponajprije ona vrsta žrtava koje se prinose za grijeh. No u ovonedjeljnom odlomku upozorava se na još jednu pojedinost: veliki je svećenik u Hramu prinosio, ne samo žrtvu za narod, nego i žrtvu za samoga sebe i svoje grijeh. Levitski zakonik donosi izričit propis što ga Mojsije prenosi Aronu: „Stupi k žrtveniku, prinesi žrtvu okajnicu i svoju žrtvu paljenicu i tako izvrši obred pomirenja za se i svoj dom, onda prinesi dar naroda i za nj izvrši obred pomirenja.“ Na taj način i veliki svećenik svjedoči da je slab i podložan grijehu poput svih drugih ljudi. Usto, nijedan svećenik Staroga zavjeta nije sam odlučio ući u tu službu, nego je od Boga pozvan. Arona je i njegove sinove izričito odredio Bog, a njihove potomke uvrštavao je po rođenju u red svećenika. Krist, Veliki svećenik, nije sam izabrao tu čast, nego po proslavi što mu ju je udijelio Otac. Pisac poslanice navodi riječi Psalma 2, koji je kraljevski psalam te prikazuje kralja kao sina Božjega, onoga nad kojim je poseban Božji blagoslov. Poslanica Hebrejima primjenjuje to na Kristovo svećeničko dostojanstvo. Osim toga, on je i „svećenik po redu Melkisedekovu“, ne, dakle, svećenik po rođenju, nego poput Melkisedeka posebno od Boga pozvan. Njegova se svećenička služba ostvaruje njegovom patnjom i poslušnošću.

Evandjelje: Mk 10, 46-52

Učitelju moj, da progledam.

Čitanje svetog Evandjelja po Marku

U ono vrijeme:

Kad je Isus s učenicima i sa silnim mnoštvom izlazio iz Jerihona, kraj puta je sjedio slijepi prosjak Bartimej, sin Timejev.

Kad je čuo da je to Isus Nazarećanin, stane vikati: „Sine Davidov, Isuse, smiluj mi se!“ Mnogi ga ušutkivahu, ali on još jače vikaše: „Sine Davidov, smiluj mi se!“

Isus se zaustavi i reče: „Pozovite ga!“ I pozovu slijepca sokoleći ga: „Ustani! Zove te!“ On baci sa sebe ogrtač, skoči i dođe Isusu. Isus ga upita: „Što hoćeš da ti učinim?“ Slijepac mu reče: „Učitelju moj, da progledam.“ Isus će mu: „Idi, vjera te tvoja spasila!“ I on odmah progleda i uputi se za njim.

Riječ Gospodnja

Evandeoski odlomak neposredno prethodi Isusovu mesijanskomu ulasku u Jeruzalem. Isus se nalazi u Jerihonu, u oazi blizu rijeke Jordana, a od Jeruzalema ga dijeli dan hoda Judejskom pustinjom. Na izlasku iz Jerihona, dakle već na stazi koja se počinje uspinjati prema unutrašnjosti pustinje, nailazi na slijepoga prosjaka koji je sjedio kraj puta. Ime mu je bilo Bartimej, a evanđelist Marko tumači i da je bio sin Timejev. Takvo njegovo objašnjenje pokazuje da je evanđelist pisao za kršćane koji nisu poznavali aramejski jezik, a to znači za one koji su živjeli izvan Galileje i Judeje. Bartimejeve su riječi: „Sine Davidov, Isuse, smiluj mi se!“ i, bez obzira na pokušaje ušutkivanja, on to nastavlja izvikivati. Isus je pred ulaskom u Jeruzalem i njegova će mesijanska tajna uskoro biti sasvim razotkrivena. Sin Davidov doista je moglo značiti samo „kralj“, nasljednik Davidove dinastije, Božji izabranik. Isus poziva Bartimeja, a Marko opet vrlo živo dočarava slijepčevu reakciju: on baca ogrtač, skače, dolazi Isusu, kao da je riječ o nekom spretnom mladiću, a ne o slijepom prosjaku. U tome je prisutna i radost susreta s Mesijom i sva nada u izbavljenje. Na Isusov upit: „Što hoćeš da ti učinim?“ ovaj odgovara: „Učitelju moj, da progledam.“ Isus prepoznaje slijepčevu mesijansku vjeru, te mu odgovara: „Idi, vjera te tvoja spasila!“ Završetak njihova razgovora izrazito je simboličan. Slijepac traži da progleda, a Isus prepoznaje vjerovanje kao pravo gledanje. Usto, vjera i spasenje uvijek donose i poslanje. Isus mu kaže: „Idi!“ Grčki je to čak: „Odlazi!“, a slijepac „progleda i uputi se za njim“. Marko kaže svojoj zajednici da vjera i spasenje u isto vrijeme podrazumijevaju i poslanje drugima i nasljedovanje Isusa.

Komentari čitanja Darko Tepert, <https://www.glas-koncila.hr>

Slijepi Bartimej je progledao

Na izlazu iz Jerihona sjedio je slijepi prosjak Bartimej. Kad je čuo da gradom prolazi Isus iz Nazareta, počeo je vikati: „*Isuse, sine Davidov, smiluj mi se!*“ Ljudi iz pratnje su negodovali, ušutkavali ga, uvjereni da bi prosjak trebao šutjeti; tko je on da na sebe svraća pozornost u tako svečanom trenutku? On mora svoju sudbinu ponizno nositi i šutjeti. Nitko iz povorke nije vidio Bartimejevu vjeru, nitko nije čuo nadu koja iz njega više ni povjerenje koje se propinje i nezaustavljivo ga tjera da krene ususret Isusu, jer sluti da je sudbonosni obrat - spasenje za njega moguće. On je nekim nutarnjim gledanjem vidio da je susret s Isusom jedinstvena prilika koju ne smije propustiti unatoč svemu i svima koji to osporavaju, Isus je za njega bio spasitelj. Slijepi je Bartimej u Isusu vidio više nego svi njegovi pratnici kod zdravih tjelesnih očiju. Svi su ga kao prosjaka zaobilazili, nikomu ništa nije značio, ali Nazarećanin je nešto drugo, on ga neće zaobići vidio je to očima vjere, a to je gledanje bilo tako snažno da mu je davalo hrabrost i snagu te se nije dao ušutkati.

Isus pak prolazi zemljom otvorenih očiju, vidi svakoga, osobito potrebne. On uči ljude da imaju pravo doći pred Boga sa svojim potrebama, smiju i trebaju uporno vikati, jer Bog ima uši, on čuje ljudske nevolje: muku bolesnih, gladnih, ostavljenih. Isus objavljuje Boga koji suosjeća s ljudima, uvažava ih, reagira, donosi im spasenje. Zato je Isus čuo prosjaka; njegova ga je vjera zaustavila, rekao je: „*Pozovite ga!*“.

Bartimejevu je sljepoću toga časa obasjalo neko unutarnje svjetlo milosti, skočio je, zbacio ogrtač da se slobodnije kreće, možda i da pokaže kako se odriče svake zemaljske sigurnosti te požurio pred Isusa, kao da ga vidi ili da ga neka nevidljiva ruka vodi, kao da je očima srca prepoznao svoga spasitelja.

Čini se da su se i ljudi oko Isusa počeli mijenjati. Oni koji su prije ušutkivali slijepca sada ga hrabre: „*Ustani, zove te!*“ „Što hoćeš da ti učinim?“ pitao je Isus. „*Da progledam!*“ zavapio je Bartimej. „*Idi vjera te tvoja spasila!*“ Tako je Isus, svjetlo svijeta, čovjeku čudesno darovao tjelesni vid. Do izražaja je došla vjera kadra ljudsku sljepoću pretvoriti u gledanje, noć u dan, robovanje tami u novi život.

Bartimej neće više prositi. Odlučno je krenuo za Isusom, iako on toga nije tražio.

<https://trondheimumc.com>

Postoje i danas razne vrste sljepoće. Kršćani mogu također biti slijepi, ne vidjeti potrebe bližnjih, ne zapaziti u siromasima svoju braću, ne uzimati ozbiljno njihove nevolje, ne vidjeti što bi morali vidjeti. Ne vidjeti, primjerice, put koji im Bog otvara usred ekonomske, političke, obiteljske ili osobne krize, ne vidjeti i prepoznati mogućnosti, tu na dohvat ruke, a sve to zato što život promatraju površno, poluotvorenih očiju i ne mogu vidjeti njegov bolji, za njih možda spasonosni dio.

Legenda kaže da se neki znanstvenik izgubio u pustinji. Odjednom ugleda oazu ispred sebe. „*To je fatamorgana, pričinja mi se!*“ pomisli. Pođe naprijed, oaza i dalje stoji; vidi palme, datulje, travu i izvor. „*Zbog gladi i žeđi, haluciniram, to je moj kraj! tvrdio je nevoljnik.*“ Nekoliko sati kasnije nađoše ga dva beduina. „*Vidi, čovjek umro od gladi i žeđi pored datulja tik do izvora, kako je to moguće?*“ „*Bio je moderni čovjek!*“, reče drugi.

Znanstvenik je bio slijep kod očiju, ta sljepoća bila je kobna! Moderni, materijalizirani ljudi ne vide duhovna dobra, a upravo ona su spasonosna, ne vide ljubav, a kolike bi baš ona spasila. Ne vide smisao života, za kojim čeznu toliki mladi; smisao ne možeš vidjeti tjelesnim koliko

duhovnim gledanjem tj. očima srca ili darom vjere.

Suvremeni ljudi ne osjećaju blagodat vjere, a vjera je Bartimeju donijela spasenje! Duhovno slijepi trebaju liječnika da im otvori oči duše. Kad bi barem tražili pomoć, ali oni su sebi dostatni, poput znanstvenika u pustinji. Vjeruju svome znanju, ne mogu prepoznati stvarnosti koje im se daruju, pa rezigniraju u svojoj sljepoći. Opasno je biti površan, ne gledati u dubinu, ne tragati za onim što životu može dati smisao.

Od Bartimeja učimo da je bolje poći Isusu, tražiti Boga, čuti divne riječi: „*Što želiš da ti učinim?*“ i odgovoriti: „*Gospodine, daj da progledam, da prepoznam prave vrijednosti u metežu koji vlada svijetom, daj da vidim oaze nade i izvore vjere koje nudiš.*“

<https://www.svantun-rijeka.hr>

Vjerom do ozdravljenja

Ozdravljenja koja je Isus činio, briga za čovjeka, blizina s njegovim patnjama i bolima pokazuju da Novi zavjet želi naglasiti da ozdravljenje može doći na ovome svijetu, i da ne treba neka utopijska budućnost gdje bi se riješili svi čovjekovi problemi

Zapovijed učenicima: liječite bolesne

Govoreći o liječenju u Svetom pismu, čini se da se može primijetiti određeni napredak na ovom polju. Naime, kao što je već bilo rečeno, u Starom zavjetu, liječnici nisu bili posebno na cijeni, to jest, ljudi su na bolest gledali kao na nešto što je Božja volja i što treba prihvatiti, bez posebnog nastojanja liječiti bolest (da liječnici nisu bili "na cijeni" može ukazati i činjenica da se u Starom zavjetu ne spominje ime ni jednog liječnika, dok se u Novom zavjetu spominje ime "ljubljenog liječnika" Luke - Kol 4,14).

Ovaj "sumnjičav" stav prema liječnicima protegnuo se skoro do vremena 200-tih godina prije Krista. Tad se u mudrosnoj literaturi primjećuje određeni pomak, i pozitivnije gledanje na liječnike. U knjizi Sirahovoj se tako ističe: "*Časti liječnika čašću koja mu pripada zbog njegove službe, jer je i njega Gospod stvorio. Liječenje od Svevišnjeg dolazi, kao što se dar od kralja dobiva*" (Sir 38,1-2). "Negativan" stav prema liječnicima, posebno u ranim biblijskim vremenima potječe zasigurno od činjenice da se Boga smatralo jedinim iscjeliteljem - liječnikom.

U Novom zavjetu se vidi napredak i odmak od stava koji je prikazan posebno u knjizi Levitskog zakonika. Prema knjizi Levitskog zakonika (Lev 13-14) posebno su gubavi (a dijelom i slijepi i hromi) bili izdvajani iz zajednice i nije im se poklanjala posebna pozornost. Isus, a i njegovi učenici, one koji su potrebni ozdravljenja, prihvaća i osobno pomaže. To jest, onima koji su stavljeni na rub društvene zajednice, poklanja pozornost i brine se za njih. Isus je tako sam naložio svojim učenicima da bolesne liječe (usp. Mt 10,8).

Govoreći o bolesti, Novi zavjet na nekoliko mjesta ističe da su sotonske sile mogle biti uzročnik određenih bolesti. Tako Mt 15,22 donosi zgodu o ženi Kanaanke koja dolazi Isusu i traži pomoć za svoju kćer koja je opsjednuta. Nakon početnog odbijanja, a zbog ustrajnosti i vjere Kanaanke, Isus na koncu ozdravlja njezinu kćer. I Lk 11,14 donosi zgodu o čovjeku koji je bio nijem, a uzrok ovoga je opet bio đavao. Tek nakon što je Isus izгнаo đavla iz čovjeka, taj je progovorio.

Ozdravljenja koja je Isus činio, briga za čovjeka, blizina s njegovim patnjama i bolima pokazuju da Novi zavjet želi naglasiti da ozdravljenje može doći na ovome svijetu, i da ne treba neka utopijska budućnost gdje bi se riješili svi čovjekovi problemi.

Isusova direktna zapovijed učenicima *“Bolesne liječite, mrtve uskrisujte, gubave čistite, zloduhe izgonite! Besplatno primiste, besplatno dajte!”* (Mt 10,8) mogla je biti naznaka da je kršćanstvo bilo spremno besplatno liječiti bolesnike, za razliku od ostalog grčko-rimskog svijeta, gdje su se za odlazak liječniku izdvajala velika materijalna sredstva (usp. Lk 8,43: *“A neka žena koja je već dvanaest godina bolovala od krvarenja, sve svoje imanje potrošila na liječnike i nitko je nije mogao izliječiti”*).

Uz to, Isusovi sljedbenici, a i Isus sam isticao je da treba pomagati i ozdravljati uvijek, i da ne treba gledati na ograničenja koja je propisivao Stari zavjet glede toga kojih dana se moglo i smjelo liječiti. Isusova praksa liječenja bolesnika i subotom, još jednom pokazuje da liječenje nije ograničeno na pojedine dane u tjednu (Mk 3,1-5: *“Uđe ponovno u sinagogu. Bio je ondje čovjek usahle ruke. A oni vrebahu hoće li ga Isus u subotu izliječiti, da ga optuže. On kaže čovjeku usahle ruke: ‘Stani na sredinu!’ A njima će: ‘Je li subotom dopušteno činiti dobro ili činiti zlo, život spasiti ili pogubiti?’ No oni su šutjeli. A on, ražaloš-ćen okorjelošću srca njihova, srdito ih ošinu pogledom pa reče tom čovjeku: ‘Ispruži ruku!’ On ispruži - i ruka mu zdrava!”*)

Ulje i vino na ranu

Što se tiče lijekova koji su se koristili u biblijsko vrijeme, o tome nema puno podataka. Za liječenje su se uglavnom koristili prirodni sastojci koji su bili dostupni ljudima. Vjerojatno su Egipćani bili ti koji su Izraelcima prvi pokazali korištenje lijekova. Lijekovi su se pravili od minerala, životinjskih sastojaka, biljaka, vina, voća i drugih vrsta plodova. Najpoznatiji lijek u SZ je bio “balzam” - riječ koja se šest puta koristi u SZ i svaki put ima iscjeliteljsko ozračje (Post 37,25; 43,11; Jr 8,22; 46,11; 51,8; Ez 27,17).

Novi zavjet govori da se “namirisano vino” (Mk 15,23) koristilo kao neka vrsta lijeka, to jest kao nešto što je ublažavalo bol otupljujući bol. Maslinovo ulje se također koristilo kao neka vrsta lijeka. Milosrdni Samarijanac je čovjeku pomogao tako što mu je rane povio *“zalivši ih uljem i vinom”* (Lk 10,34). Nastavak slične prakse nalazi se i u Jakovljevoj poslanici gdje se ističe da su kršćani bolesnike mazali uljem i molili za njih (Jak 5,14).

Još je jedna stvar važna za naglasiti kad se govori o liječenju i ozdravljenju u Novom zavjetu. Jedan od uvjeta ozdravljenja vrlo često se spominje vjera. Bez nje, ni sam Isus nije mogao činiti čuda (Mt 13,58: *“I ne učini ondje mnogo čudesa zbog njihove nevjere”*), pa tako ni čuda ozdravljenja. Važnost vjere za ozdravljenje prikazuje Matej i u zgodi o rimskom satniku koji ističe da nije dostojan da Isus navrati u njegov dom, nego je dovoljna Isusova riječ i njegov sluga će biti izliječen. Pohvalivši njegovu vjeru, Isus mu na kraju kaže: *“Idi, neka ti bude kako si vjerovao! I ozdravi sluga u taj čas”* (Mt 8,5-13).

Prvo čitanje: Otk 7,2-4.9-14

Vidjeh, eno velikoga mnoštva, što ga nitko ne mogaše izbrojiti, iz svakoga naroda i plemena i puka i jezika!

Čitanje Knjige Otkrivenja svetog Ivana apostola

Ja, Ivan, vidjeh drugoga jednog anđela gdje uzlazi od istoka sunčeva s pečatom Boga živoga. On povika iza glasa onoj četvorici anđela kojima bî dano nauditi zemlji i moru: „Ne udite ni zemlji ni moru ni drveću dok ne opečatimo sluge Boga našega na čelima!“ I začujem broj opečaćenih - sto četrdeset i četiri tisuće opečaćenih iz svih plemena sinova Izraelovih.

Nakon toga vidjeh: eno velikoga mnoštva, što ga nitko ne mogaše izbrojiti, iz svakoga naroda, i plemena, i puka, i jezika! Stoje pred prijestoljem i pred Jaganjcem odjeveni u bijele haljine; palme im u rukama. Viču iza glasa:

„Spasenje Bogu našem
koji sjedi na prijestolju
i Jaganjcu!“

I svi anđeli, što stajahu uokolo prijestolja i starješina i četiriju bića, padoše pred prijestoljem nice, na svoja lica, i pokloniše se Bogu govoreći:

„Amen! Blagoslov i slava,
i mudrost, i zahvalnica,
i čast i moć i snaga
Bogu našem
u vijeke vjekova. Amen.“

I jedan me od starješina upita: „Ovi odjeveni u bijele haljine, tko su i odakle dođoše?“ Odgovorih mu: „Gospodine moj, ti to znaš.“ A on će mi: „Oni dođoše iz nevolje velike i oprali su haljine svoje i ubijelili ih u krvi Jaganjčevoj.“

Riječ Gospodnja

Knjiga Otkrivenja govori o zemaljskoj i nebeskoj zbilji u slikama. U ovom odlomku imamo nekoliko takvih slika. Nakon otvaranja šestog od sedam pečata knjige koja se nalazi u Božjoj ruci, događaju se na zemlji prirodne katastrofe koje trebaju ljude opomenuti na kratkoću vremena i hitnost potrebe za obraćenjem. Odlomak u tome kontekstu odgovara na pitanje tko će opstati u Dan Božjega dolaska da sudi svijetu. To su sluge Božje koji budu opečaćeni Božjim znakom na čelu. Vidjelac, pisac Knjige Otkrivenja čuje broj opečaćenih. To su najprije sto četrdeset i četiri tisuće iz svih plemena Izraelovih (12x12x1000), a potom veliko mnoštvo iz svih naroda svijeta. Tako je u toj slici predstavljena stupnjevitost plana spasenja u kojem se od partikularizma Izabranog naroda ide prema univerzalizmu neprebrojivog mnoštva. Sto četrdeset i četiri tisuće iz plemena Izraelovih zajedno s tim neprebrojivim mnoštvom iz različitih naroda slika su Crkve kao zajednice spašenih, koja je utemeljena u otajstvu izabranog naroda, ali u sebi uključuje sve ljude koji su „oprali svoje haljine u krvi Janjetovoj“. Stoga je distinkcija između dvije grupe spašenih, to jest Sinova Izraelovih s jedne strane i svih ostalih naroda s druge, samo prividna. Naime, svi spašenici bez razlike stoje pred prijestoljem i Jaganjcem te pjevaju pobjedničku zahvalnu pjesmu.

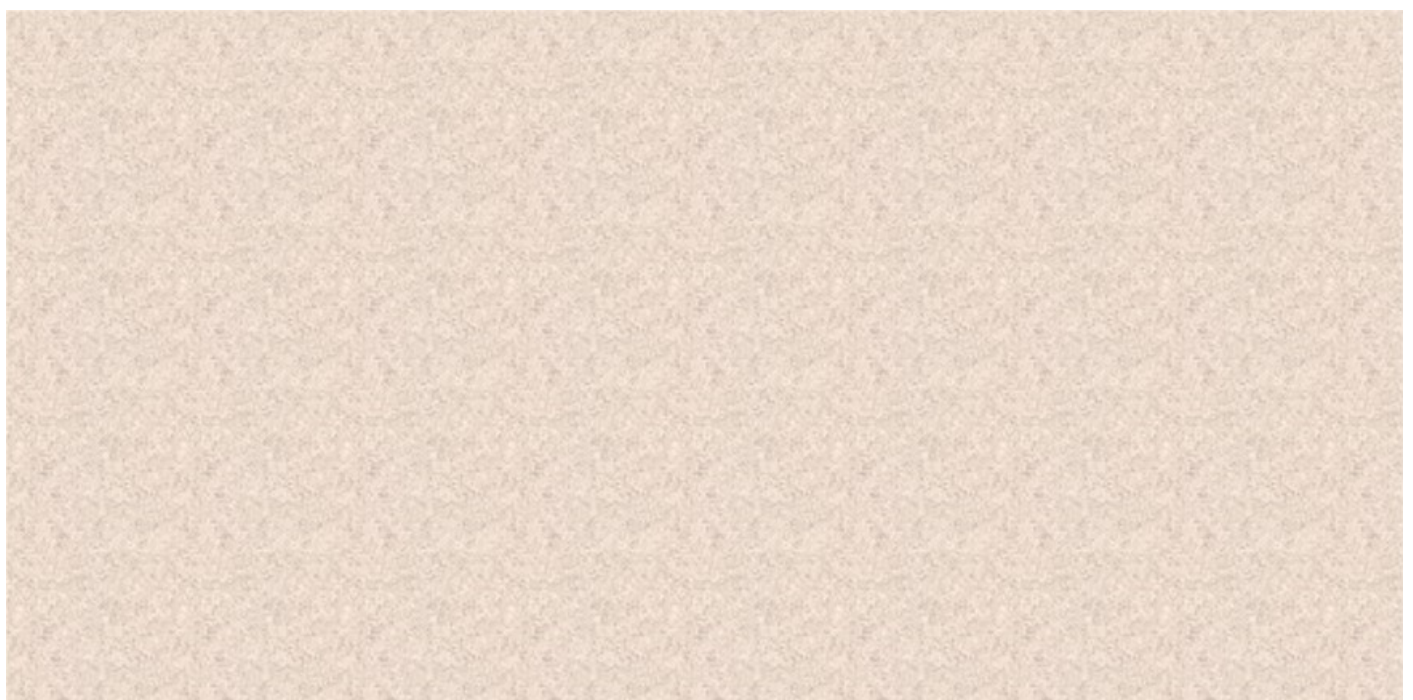
Otpjevni psalam: Ps 24, 1-6

Takav je naraštaj onih koji traže lice tvoje, Gospodine.

Gospodnja je zemlja i sve na njoj,
svijet i svi koji na njemu žive.
On ga na morima utemelji
i na rijekama učvrsti.

Tko će uzići na Goru Gospodnju,
tko će stajati na svetom mjestu njegovu?
Onaj u koga su ruke nedužne i srce čisto:
duša mu se ne predaje ispraznosti.

On blagoslov prima od Gospodina
i nagradu od Boga, Spasitelja svoga.
Takav je naraštaj onih koji traže njega,
koji traže lice Boga Jakovljeva.!

Drugo čitanje: 1Iv 3, 1-3

Vidjet ćemo ga kao što jest.

Čitanje Prve poslanice svetoga Ivana apostola

Predragi!

Gledajte koliku nam je ljubav darovao Otac:
djeca se Božja zovemo, i jesmo.

A svijet nas ne poznaje zato
što ne poznaje njega.

Ljubljeni, sad smo djeca Božja
i još se ne očitova što ćemo biti.

Znamo: kad se očituje, bit ćemo njemu slični
jer vidjet ćemo ga
kao što jest.

I tko god ima tu nadu u njemu,
čisti se kao što je on čist.

Riječ Gospodnja

Početna rečenica „Gledajte koliku nam je ljubav darovao Otac: djeca se Božja zovemo i jesmo“ premda zvuči kao poziv i poticaj, prije svega je jasno izrečena tvrdnja o odnosu Boga i čovjeka. Bog je uvijek isti i nepromjenjiv, a čovjek se u svom hodu prema njemu naziva njegovim djetetom. Pojam dijete u ovom kontekstu stoga nije samo slikoviti izraz kojim se želi reći kako čovjek potječe od Boga ili da ga Bog ljubi kao svoje dijete. Dijete ovdje označuje i stanje spoznaje Boga. „Sad smo djeca Božja i još se ne očitova što ćemo biti“. Drugim riječima, sada Boga spoznajemo kao dijete s veoma ograničenom sposobnošću spoznaje, a „kada se očituje“, to jest kad se pojavi Krist, „bit ćemo njemu slični jer vidjet ćemo ga kao što jest“. Spominjanje sličnosti, a ne istosti, podrazumijeva da ni naša najpunija spoznaja Boga ne zahvaća svu njegovu bit. On uvijek ostaje transcendentan, ali rečenica „vidjet ćemo ga kako jest“ izražena u budućem vremenu svakako znači da će se naša spoznaja Boga u slavi razlikovati od one koju sada imamo u vjeri i nadi. No, tko ima tu nadu, čisti se, a čistoća srca nužnije uvjet za gledanje Božjega lica.

Evandjelje: Mt 5, 1-12a

Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima.

Čitanje svetog Evandjelja po Marku

U ono vrijeme: Isus, ugledavši mnoštvo, uziđe na goru. I kad sjede, pristupe mu učenici. On progovori i stane ih naučavati:

„Blago siromasima duhom: njihovo je kraljevstvo nebesko!

Blago ožalošćenima: oni će se utješiti!

Blago krotkima: oni će baštiniti zemlju!

Blago gladnima i žednima pravednosti: oni će se nasititi!

Blago milosrdnima: oni će zadobiti milosrđe!

Blago čistima srcem: oni će Boga gledati!

Blago mirotvorcima: oni će se sinovima Božjim zvati!

Blago progonjenima zbog pravednosti: njihovo je kraljevstvo nebesko!

Blago vama kad vas - zbog mene - pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas!

Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima! Ta progonili su tako proroke prije vas!“

Riječ Gospodnja

Isusov govor o blaženstvima sigurno je jedan od najpoznatijih evanđeoskih tekstova. Neki ga čak nazivaju manifestom kršćanske vjere, to jest tekstom koji sadržava ono što je najvažnije za kršćanski život. Govor o blaženstvima u dogmatskom smislu ipak to nije, jer u njemu nedostaju važni sadržaji kršćanske vjere, kao što su prije svega otajstvo Isusove muke, smrti i uskrsnuća.

No, Blaženstva stoje u temelju kršćanske vjere na jedan drugi način. Naime, u Evandjelju po Mateju govorom o blaženstvima započinje Isusov Govor na gori u kojem Isus svojim učenicima i ostalom narodu daje pouke za život, na sličan način kao što je Bog dao Mojsiju zakon na brdu Sinaju.

Isus tako u svojoj besjedi uči svoje učenike kako se trebaju ponašati jedni prema drugima, kako moliti i pošteno živjeti u ljudskom društvu da bi bili svjetlo svijeta i sol zemlje. No, na samom početku želi im jasno iznijeti preduvjete koji su potrebni da uopće prihvate njegovu riječ i reći im kakva ih nagrada za to očekuje. Upravo to čini u Blaženstvima. Da bi njegova riječ pala na plodno tlo, Isus poziva svoje učenike i sve druge slušatelje da se odreknu logike svijeta i prihvate logiku evanđelja. Dok svijet zamišlja kako se životna sreća ostvaruje bogatstvom, vlašću, silom i moći, Isus naviješta put istinske sreće prema kojem su blaženi oni koji su siromašni, ožalošćeni, gladni i žedni, milosrdni i čisti srcem, mirotvorci i progonjeni zbog pravednosti. Takvima Isus obećava konačno ispunjenje njihovih težnji i radost veću od svake patnje i nevolje kroz koju će morati proći.

Blaženstva su, dakle, temelj obraćenja i uvjet za prihvaćanje Isusova naučavanja, pa je razumljivo da se nalaze na početku njegova poduzetog Govora na gori, koji pak završava prisposodobom o kući sagrađenoj na stijeni - to su oni koji čuju i vrše njegovu riječ - i kući sagrađenoj na pijesku, a to su oni koji njegovu riječ čuju, ali je ne vrše. Tako Isusovi slušatelji i na početku i na kraju njegova Govora na gori imaju nenasilnu ali jasnu poruku o tome kako ga i zašto trebaju slušati.

Služba riječi 265/11

Svečanost Božje žetve

Razgranato stablo blaženstva rađa plodove svetosti. Korijen i stup toga stabla je Isus Krist, a grane su svi koji su prihvatili Isusa kao uzor blaženstva i svetosti: „Uzmite jaram moj na se i učite od mene, jer sam krotka i ponizna srca“, piše sv. Matej te: „Ljubite jedan drugoga kao što sam ja ljubio vas!“ zapisa sv. Ivan. Veliko mnoštvo svetih u nebu, odjevenih u bijele haljine, prođe „križni put“ sa svojim učiteljem Isusom Kristom. Slavlje svetosti blagdan je svih blaženih u nebu. To je slavlje plodova Božje ljubavi u Božjim prijateljima. Dobro je pobijedilo zlo. Ljubav je nadvladala mržnju.

U Rimu se slavi od 6. stoljeća. Današnji je blagdan bio izvorna obljetnica posvećenja Panteona u Rimu u kršćansku crkvu sv. Marije od Mučenika, koju je 609. posvetio papa Bonifacije IV. i onamo dao prenijeti kosti mnogih mučenika. Sve do osmoga stoljeća slavili su kršćani taj blagdan u nedjelju nakon Duhova, a to je ostalo kod istočnih kršćana i danas. Svet kršćanin slobodno je prihvaćao plodove uskrsnuloga Krista i djelovanje Duha Svetoga.

U osmom stoljeću papa Grgur III. premjestio je taj blagdan na prvi studenoga, kad su Kelti imali Novu godinu. Završava ljetno vrijeme i vrijeme ploda. Započinje vrijeme mraza, umiranja i vlasti mračnih sila. Kelti su vjerovali da se duše pokojnih pojavljuju toga dana za zemlji. Druidi su častili kneza smrti „Samhaina“ (Saween) i prinostili mu žrtve. Kršćani su htjeli donijeti evanđeoske poglede u taj poganski svijet shvaćanja. Zato je papa Grgur IV. 835. godine uveo zapovjedni blagdan Svih svetih za cijelu Crkvu u kojem imamo svečanost života, a ne izmišljeni svijet duhova i vještica.

Život je dar svetosti, onoga koji je jedini svet u potpunom smislu, a to je svemogućí Bog. Može se reći da život nije nešto, nego „netko“, a to je svaki čovjek kao osoba. Čovjeku je život darovan od Boga. Bog je ta vrhunska svetost iz koje proizlazi svako dobro. Zato se čovjek divi Bogu klanjajući mu se. Na tom pravcu moguće je razumjeti Knjigu Otkrivenja, koja donosi izvještaj da golemo mnoštvo daje slavu i čast Bogu. Otkrivenje sv. Ivana govori o 144 000 opečaćenih. To je biblijski broj sastavljen od 12 puta 12 puta 1000. Znači da je to broj koji se ne može izbrojiti. To je golemo mnoštvo pred Božjim prijestoljem. Svi oni slave Boga.

Učiteljstvo Crkve piše u „Svjetlu naroda“: „*Gospodin Isus, božanski Učitelj i uzor svake savršenosti, svima je i pojedinim svojim učenicima kojega god položaja propovijedao svetost života, kojoj je On sam i početak i usavršitelj: 'Budite dakle savršeni kako je savršen vaš nebeski Otac.'* Svima je poslao Duha Svetoga da ih iznutra potiče da Boga ljube svim srcem, svom dušom, svom pameću i svom snagom svojom, i da se međusobno ljube kako je Krist ljubio njih.“ A Krist je ljubio sve i sebe predao za sve ljude. Vjernici čine jednu Kristovu zajednicu - Crkvu. Ona je zbor svetih jer ima zajedništvo u svetim stvarima, kao što su zajednička vjera u uskrsnuloga Krista, zajedništvo sakramenata, zajedništvo karizma i djela ljubavi. Ima i zajedništvo među svim osobama koje pripadaju Kristu. Zato je to blagdan slavlja svetosti i poziva svima nama.

Poziv svim ljudima: umrlima, živima i blaženima u nebu. Svi su pozvani u vječni život. U vjerovanju Crkve ispovijeda se: „*Vjerujem u Duha Svetoga, svetu Crkvu katoličku, općinstvo svetih.*“ To „*općinstvo svetih*“ označava tri stanja svete Crkve Kristove. „*Općinstvo svetih*“ je trostruko: trpeći ljudi na zemlji, pokojni za koje se na zemlji ne zna dokle su stigli i proslavljeni u nebu. Svi su potrebiti Božjega smilovanja.

U molitvi ljudi pomažu svojim pokojnima, pokojni mogu pomoći ljudima na zemlji, a sveti pomažu svima. Ali svi slave jednoga svemogućega Boga. Svi čine to zajedništvo svetih. Svjedoče vjeru, ufanje i ljubav. Po tim krjepostima vjere, ufanja i ljubavi ljudi postaju sretni ili blaženi.

Osam sretnih ili blaženih ostvareni su životi po Božjoj dobroti i milosti.

Prva četiri blaženstva: *siromasi duhom, ožalošćeni, krotki i gladni i žedni* govore u materijalnom vidu, a duhovna je crta u prednosti u odnosu prema Bogu. Okrenuli su materijalno siromaštvo u duhovnu korist.

Druga četiri blaženstva: *milosrdni, čista srca, mirotvorci i progonjeni* smjeraju na ljudsku nutrinu, na srce. To ljudsko srce treba biti puno Božjega duha. Tad će postati sretno i blaženo.

Isusovih je osam blaženstava poziv: dopustiti Duhu Božjemu da djeluje u životu. Sveti Pavao piše Kološanima: „*Obucite se, dakle, budući da ste izabranici Božji, sveti i ljubljeni, u milosrdnu srdačnost, dobrotu, poniznost, krotkost i strpljivost.*“

Svet čovjek prepušta se potpuno Bogu. I tad osjeća sreću i smisao svoga života. Bit će u toj svečanosti žetve plodova Božje svetosti i ljubavi, bit će sa svim svetima.

Općinstvo svetih

Iz Katekizma Katoličke crkve

Ispovjediivši “svetu Crkvu katoličku”, Apostolsko vjerovanje dodaje “općinstvo svetih”. Taj je članak, pod nekim vidikom, tumačenje prethodnoga: “Što je Crkva - ako ne zbor svih svetih?”

“Budući da svi vjernici tvore samo jedno tijelo, dobra se jednih priopćuju drugima [...]. Treba doista vjerovati da u Crkvi postoji zajedništvo dobara. A najvažniji je član Krist, jer je glava [...]. Stoga Kristovo se dobro priopćuje svim članovima; to biva po sakramentima Crkve.” “Budući da Crkvom ravna jedan te isti Duh, sva dobra koja je primila nužno su zajedničko dobro.”

Izričaj “općinstvo svetih” ima stoga dva značenja: “zajedništvo u svetim stvarima (sancta)” i “zajedništvo između svetih osoba (sancti)”.

“Sancta sanctis!” - svetinje svetima - obznanjuje služitelj u većini istočnih liturgija u času podizanja svetih Darova, a prije dijeljenja pričesti. Vjernici (sancti) hrane se Kristovim Tijelom i Krvlju (sancta) kako bi rasli u zajedništvu Duha Svetoga (Κοινωνία) i priopćili ga svijetu.

Zajedništvo nebeske i zemaljske crkve

Tri stanja Crkve

“Sve dok ne dođe Gospodin u svome veličanstvu i svi anđeli s njim te mu se, pošto bude uništena smrt, sve ne podvrgne, neki od njegovih učenika putuju zemljom, drugi se - završivši ovaj život - čiste, a neki su proslavljeni motreći ‘jasno trojedinoga Boga kakav jest’”.

“Premda na različit način i u različitom stupnju, ipak svi dijelimo zajedništvo u istoj ljubavi prema Bogu i blišnjemu te pjevamo istu pjesmu slave našem Bogu. Jer svi koji su Kristovi, imajući njegova Duha, tvore jednu Crkvu i među sobom su sjedinjeni u njemu.”

“Jedinstvo putnika s braćom koji su u Kristovu miru usnuli nipošto se ne prekida, dapače, prema trajnoj vjeri Crkve, jača se priopćivanjem duhovnih dobara.”

Zagovor svetih

“Po tomu što su nebesnici prisnije sjedinjeni s Kristom, oni čvršće utvrđuju cijelu Crkvu u svetosti [...]. Oni kod Oca ne prestaju za nas posredovati, prikazujući zasluge koje su stekli na zemlji po Kristu

Isusu, jedinome posredniku između Boga i ljudi [...]. Stoga njihova bratska briga mnogo pomaže našoj slabosti”:

„Ne plaćite! Bit ću vam korisniji poslije smrti i uspješnije ću vas pomagati nego za svog života.“

“Svoje ću nebo provoditi čineći dobro na zemlji.”

Zajedništvo sa svetima

“Spomen nebesnika ne njegujemo samo s naslova primjera, nego još više da se vršenjem bratske ljubavi u Duhu ojača jedinstvo cijele Crkve. Jer, kao što nas kršćansko zajedništvo među putnicima privodi bliže Kristu, tako nas ophođenje sa svecima združuje s Kristom od kojega, kao Izvora i Glave, izlazi svaka milost i život samoga Božjeg naroda.”

Zajedništvo s pokojnicima

“Izvršno poznavajući zajedništvo cijeloga otajstvenog Tijela Isusa Krista, Crkva putnikâ već od je prvih vremena kršćanske religije s velikim poštovanjem njegovala spomen pokojnikâ te je za njih također prinostila prošnje, jer ‘sveta je i spasonosna misao moliti za mrtve da im se oprostite grijesi’ (2 Mak 12, 46).”

Naša molitva za njih može im ne samo pomoći, već i njihov zagovor učiniti uspješnim u našu korist.

U jedinstvenoj Božjoj obitelji“Svi koji smo djeca Božja i koji u Kristu tvorimo jednu obitelj, dok u uzajamnoj ljubavi i u jednoj hvali Presvetog Trojstva dijelimo zajedništvo jedni s drugima, odgovaramo najdubljem pozivu Crkve.”

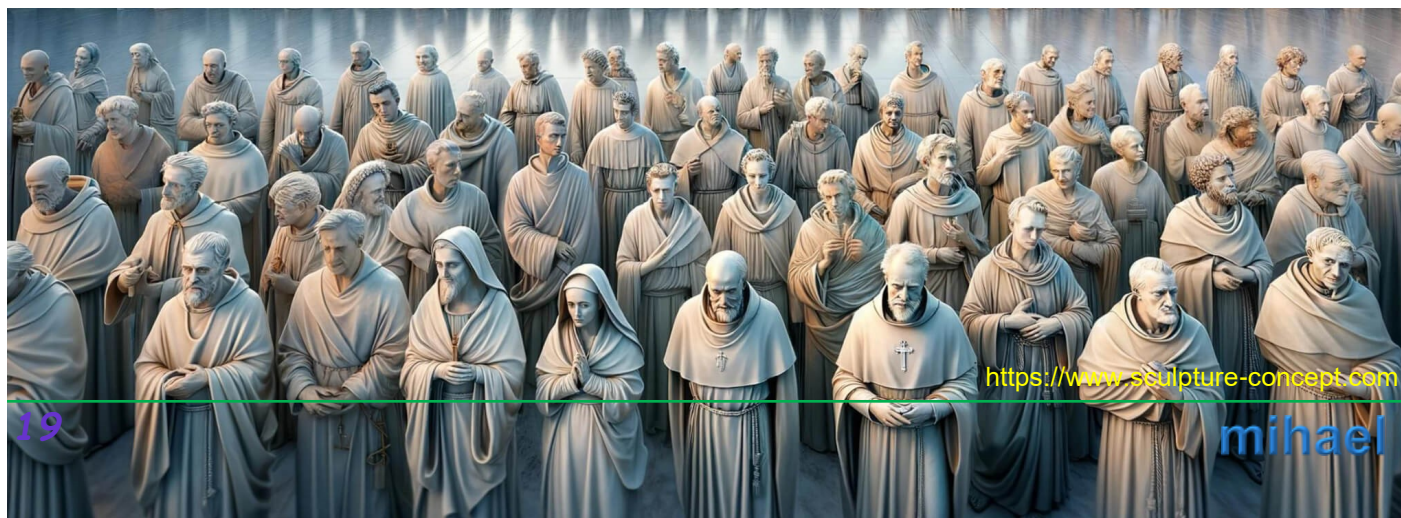
Ukratko

Crkva je “općinstvo svetih”: ta riječ označava ponajprije “svete stvari” [“sancta“], nadasve euharistiju, koja “predočuje i izvršuje jedinstvo vjernika, koji tvore jedno Tijelo u Kristu”.

Ista riječ označava također zajedništvo “svetih osoba” [“sancti“] u Kristu, koji je “umro za sve”, tako da sve ono što svatko čini ili trpi u Kristu ili za Krista donosi plod svima.

“Vjerujemo u općinstvo svih Kristovih vjernika: putnika na zemlji, pokojnika koji dovršuju svoje čišćenje i blaženika u nebu; svi oni zajedno čine jednu Crkvu. Vjerujemo da nam je u tom zajedništvu bliska premilosrdna ljubav Boga i njegovih svetih koji stalno primaju naše molitve.”

Katekizam Katoličke crkve, 946 962,

<https://www.sculpture-concept.com>

Mjesec u molitvi

Studen je za... duše u čistilištu

Ne Zemlji trenutačno ima više od sedam i pol milijarda stanovnika, a stručnjaci govore da je kroz povijest tu živjelo još barem sto milijarda ljudi. Veliko je to mnoštvo koje nitko ne može pobrojiti i čudesno je razmišljati o Božjoj veličini i vječnoj ljubavi baš za svakoga pojedinačno!

U mjesecu studenom vjernici se spominju svih onih koji su završili svoj ovozemaljski život, bilo da su već sa svetima proslavljeni u nebu ili su još u čistilištu. Prvoga dana u mjesecu slavi se svetkovina Svih svetih da bi se izrazilo zajedništvo Crkve na zemlji i na nebu, a dan poslije toga slavi se Dušni dan, spomen svih vjernih mrtvih za koje i dalje molimo.

Svi zajedno istoga dana

Zapaženo mjesto u studenom ima i blagdan posvete Lateranske bazilike, majke svih crkava, pa blagdan apostola Andrije i svetkovina Isusa Krista – Kralja svega stvorenja kojom završava crkvena liturgijska

godina. Tu su i mnogi svetci povezani s Hrvatima: srijemski mučenici koji su u rimsko doba posijali sjeme kršćanstva na tlu buduće Hrvatske, naš prvi proglašeni svetac mučenik Nikola Tavelić, kći ugarsko-hrvatskoga kralja Elizabeta Ugarska, mučenik Krševan, zaštitnik grada Zadra, i blaženi redovnik Gracija Kotorski.

Katolički je kalendar premalen da bi u njega mogli upisati svakoga svetca pojedinačno, pa Crkva u jednoj svetkovini Svih svetih obuhvaća sve svete, čija imena možda i ne znamo, a nesumnjivo su nam blizu molitvom.

Smrt nije nestanak!

Također, mi vjerničkom molitvom možemo ostati blizu s onima koji su preminuli i napustili ovaj svijet, a potrebiti su naše pomoći u čistilištu. Kada tko od naših dragih i bliskih ljudi umre, nastojimo ih i dalje nositi u sjećanju i u molitvama. Oni doista nisu nestali, nego su krenuli na posljednje putovanje pred Božje lice. Bog ih jedini može uskrisiti, ali i mi se moramo truditi da ljubav koja nas je vezala na zemlji ne umre, nego da u molitvi iščekujemo trenutak ponovnoga susreta.

Crkva u svakoj misi moli za pokojne, a osobito potiče vjernike da u mjesecu studenom revnije obavljaju pobožnosti u prilog dušama u čistilištu, za njihovo konačno pročišćenje i sjedinjenje s Bogom u nebu. Čistilište je privremeno stanje duša nakon smrti, prije nego što dostignu potpunu svetost i blaženstvo. Te su duše, naime, završile svoju životnu borbu i preostaje im, uz već primljeno Božje oprostjenje, pretrpjeti posljedice počinjenih grijeha. Mi na zemlji možemo im na razne načine pomoći skratiti i ublažiti muke u čistilištu i ući u radost Božjega kraljevstva.

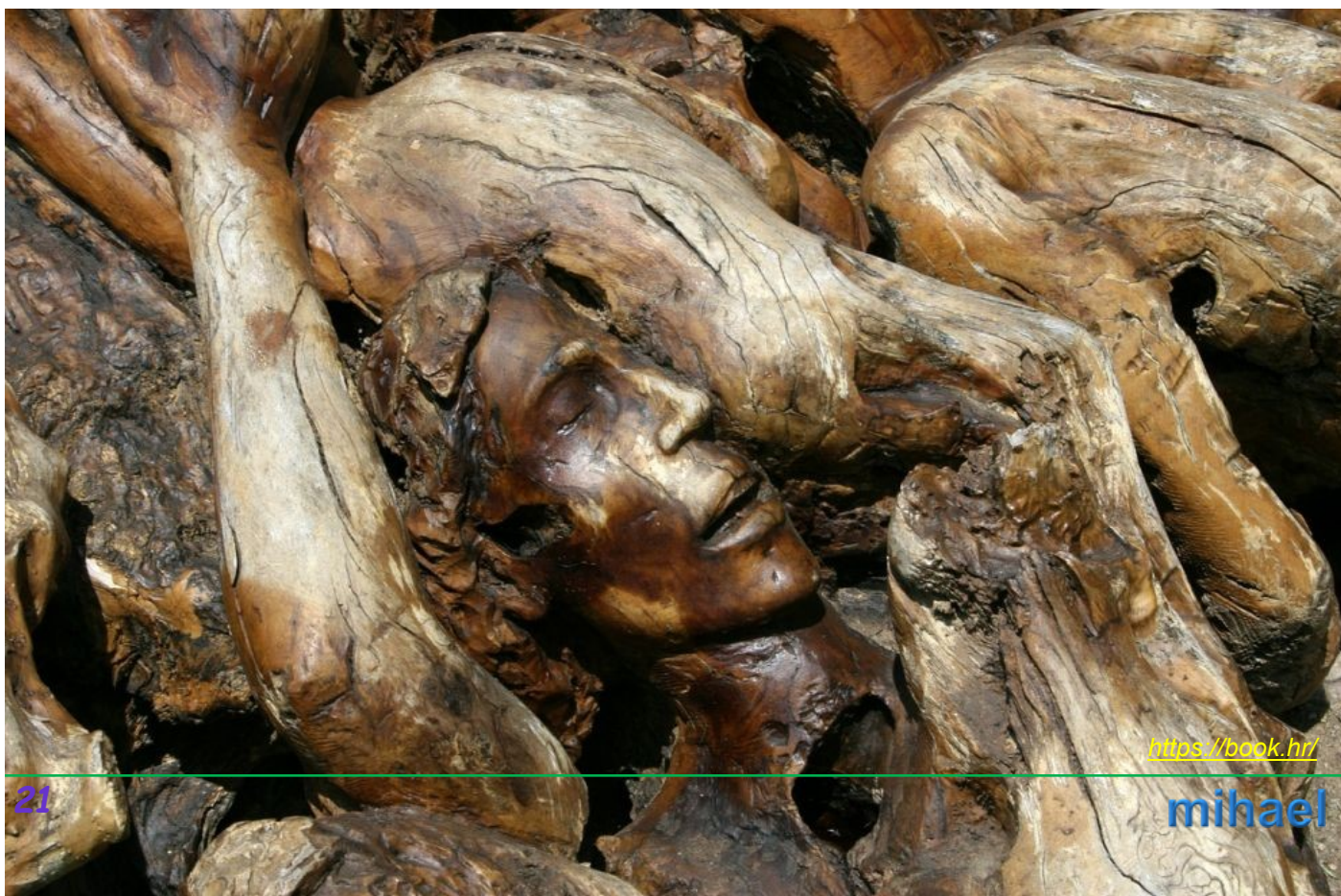
Svakoga dana uz naše pretke

Činimo to prikazivanjem mise, posjetom grobljima, skrušenom ispovijedi i drugim pobožnostima.

Crkva je odobrila djelomični i potpuni oprost za pokojne, što znači da na blagdane Svih svetih i Dušnoga dana svaki vjernik može namijeniti svoj pohod crkvi i groblju za jednoga pokojnika čija je duša u čistilištu. Za potpuni oprost potrebno je toga dana sudjelovati na misi i pričestiti se te izmoliti barem 3 molitve: Očenaš, molitvu po izboru s nakanom za pokojne i molitvu po izboru na nakanu Svetoga Oca.

Pokušajmo ovoga mjeseca svakoga dana prikazati barem jednu kratku molitvu, dobro djelo ili žrtvu za duše u čistilištu.

A. Katanec, <https://www.glas-koncila.hr>

Halloween

Jesi li Halloween kršćanin? Kako je All Hollows Eve - Večer svih svetih - postala Noć vještica? Kršćani trebaju pobiti pomodarstvo Halloweena istinom kršćanske vjere i odmaknuti se od zavodjenja u okultizam.

Halloween Kršćani i “proslava” Noći vještica („HALLOWEEN“)

Proslava noći vještica je postala moda, proslava, nova navika koja se zadnjih godina širi zahvaljujući televiziji. Ova ‘proslava vještica’ je već ušla i u osnovne i srednje škole, gdje nastavnici ‘slave’ skupa s djecom izrađujući od bundeva prikaze i crtajući vještice i druge ‘odgojno korisne’ likove. To se može vidjeti kao povratak nekoj vrsti „poganstva“, koji u našoj domovini Hrvatskoj nema nikakve korjene u tradiciji, nego je više znak konzumizma.

Dublji cilj medijskog promoviranja ove “svetkovine” među djecom i mladima jest prešutno mijenjanje i prekrivanje svetkovine Svih svetih. Svetkovina 1. studenoga, u medijima se praktički miješa s Spomenom svih vjernih pokojnih koji se slavi sljedećega dana - 2.11

Ime ‘Halloween’ je iskrivljeni američki termin, preuzet iz irskog engleskog - *All Hollows’ Eve - Večer svih svetih*. Ova prastara svečanost stigla je u Ameriku s irskim doseljenicima, tu se ukorijenila, da bi kasnije doživjela radikalnu preobrazbu. U pozadini fenomena Halloween krije se jedno

od najstarijih svetih slavlja kršćanskog Zapada - slavlje koje traje kroz više stoljeća sa specifičnim običajima i kostimima. Stoljećima unazad, Kelti su imali veliko slavlje na 1. studenoga, slavlje komemoracije koje je Crkva „pokrstila“ u Srednjem vijeku, i koja je time postala dvostruko slavlje - Svih svetih, i Svih vjernih mrtvih. Halloween je, u stvari, samo zadnja verzija - posvjetovljeni oblik pravovjernog katoličkog slavlja.

Kako se dogodilo da se jedna, vjekovima duga, kršćanska svetkovina karnevalizira i pretvori u horor?

Korijen fenomena ‘Halloween’ je američki. To je ona Amerika u koju se doselilo na milijune Iraca sa svojim dubokim štovanjem svetih, a što se domaćima (većinom puritanci) nije sviđalo zbog njihovog svjetovnog shvaća vjere te su odlučili srušiti takav katolički smisao Svih svetih, uvodeći tzv. Halloween. Oni su kršćansku sliku vječnog života i poticaj na svetost okrenuli u svjetovnu sliku - sprovod, fantazije, mrtvi koji izlaze iz grobova, kosturi, izgubljene duše - te strah od istoga istjeruju maskama i šalama.

Europu nije trebalo dugo nagovarati da posvoji ovaj novi „kult“. U stvari, vidimo kako se i kod nas sve više širi Halloween sa mrtvačkim simbolima, kosturima, vješticama - ali se on ne predstavlja kao novi oblik

poganstva, niti kao ezoterički kult - nego kao parodija na pravovjernu religioznost katolika. Osim toga naglašeni su i konzumistički ciljevi: prodati što više karnevalske opreme - maske, bundeve, ogrtači i sl. U trgovačkom smislu Halloween se predstavlja kao zabava mladih, nešto „napadno“, stavlja pred nas čudovišta, vještice, zombije i poziva na ples!?

Halloween se ipak ne može smatrati samo trgovačkim fenomenom ili karnevalom. Važno je prepoznati i znati razdvojiti njegove kulturološke korijene od ezoterijskih umetaka koji su se 'usput' dodale ovoj 'veseloj skupini čudovišta'.

31. listopada je važan datum za ezoterizam (Ezoterija (grč. ezotēo „nutarnji“) skup je učenja i znanja koja se bave proučavanjem zakonitosti vidljivih i nevidljivih svjetova tj žele čovjeka dovesti do metafizičke spoznaje.) koji to ovako definira:

„Vraća se Veliki Sabba četiri puta godišnje... Samhain (=keltski knez mrtvih i knez tame) Halloween koji je možda najdraže slavlj... najmagičniji je dan u čitavoj godini, nova godina svega ezoteričnoga svijeta“. A svijet okultnoga definira ga sljedećim riječima: „To je najvažnije slavlje sljedbenika sotone“. Tako je datum jedne važne svetkovine u kršćanskoj kulturi ušao i u kalendar okultizma.

Kako se postaviti prema tome?

Kršćani trebaju nastaviti slaviti 1. studenoga blagdan Svih svetih, jer je to svetkovina sa vrlo snažnom porukom i ne treba je prepustiti šarlatanima i okultistima.

Ne treba se bojati zloga i svih napravljenih rekvizita Halloweena nego dobro poznavati svoju svetkovinu i razloge zašto nešto slavim. Neki kažu da pomodarstvo Halloween-a treba pobijati jer pokušava poništiti vrijednu predaju te sjećanje i zahvalnost našim dragim preminulima. Treba ga pobijati istinom kršćanske vjere - vjere u zajedništvo sa Svima svetima, tj. odnos i solidarnost svih vjernih koji se nalaze u Božjoj milosti, živih i mrtvih.

Odgojitelji i obitelji, koji su vjeri, trebaju se pokrenuti u svojoj sredini protiv ovakvog zavođenja neupućenih i uvođenja u okultne prakse, ali ne samo zato. U kontekstu odgoja ovo je i događaj suprotan svakom dobrom ukusu. Ukoliko netko želi biti besplatna reklama onima koji promoviraju kult smrti - njihov izbor, no većina to radi u svojoj duhovnoj nepismenosti. Nije lako ići protiv struje, stavljaajući se protiv trendova i vladajućih moda, no kao kršćani smo pozvani da budemo svjedoci za Istinu i razotkrivamo lukavstvo kojim se morbidno i okultno prikazuje kao simpatično, zabavno i sadržajno poželjno za mlade.

Neka se toga dana jasno obrazloži da se u našoj zemlji slave Svi sveti i obilježava dan sjećanja na preminule i tako poziva na život u kontekstu vječnosti. Na prihvatljiv način objasnite djeci zašto 'neki' slave ovaj datum na drugačiji način ali neka im se demistificira pojam smrti - koja je prirodan događaj, kojega se ne trebamo bojati.

Prvo čitanje: Pnz 6, 2-6

Čuj, Izraele: Ljubi Gospodina svim srcem svojim!

Čitanje Knjige Ponovljenog zakona

U one dane:

Mojsije reče narodu:

„Svega vijeka svoga boj se Gospodina, Boga svoga

- ti, i sin tvoj, i sin tvoga sina -

vršeći sve zakone njegove

i sve zapovijedi njegove

što ti ih danas propisujem,

pa da imaš dug život.

Slušaj, Izraele, drži ih i vrši

da ti dobro bude i da se veoma razmnožiš

jer ti je Gospodin, Bog otaca tvojih,

obećao zemlju kojom teče med i mlijeko.

Čuj, Izraele!

Gospodin, Bog naš, Gospodin je jedini!

Zato ljubi Gospodina, Boga svoga,

U odlomku iz Ponovljenoga zakona narod je poučen da se „boji Gospodina“. „Bojati se Gospodina“ tipičan je izraz vjernosti Savezu. Taj strah tiče se čitavoga naroda i svake obitelji. Ostvaruje se vršenjem zapovijedi, a nagrada za to je vremenita - dug život, blagostanje, brojno potomstvo u zemlji „kojom teče med i mlijeko“, to jest, u zemlji izobilja. Božje se obećanje, dakle, ostvaruje uz pomoć naroda kojemu je to obećanje dao. U nastavku je ispovijest vjere: „Gospodin je Bog naš, Gospodin je jedan!“ To je već početak razvoja teološke misli židovskoga naroda koja će dovesti do potpunoga nijekanja opstojnosti drugih bogova. Narod postaje sve svjesniji da je Bog Izraelov jedini pravi Bog. To je i razlog zašto su Izraelci pozvani da ga ljube „svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom snagom svojom“. Ta potpuna ljubav drugi je način da se iskaže strah Božji. Narod ne bira hoće li ljubiti Boga ili ne. To je izričita zapovijed, a uključuje, uz strah Božji, i služenje Bogu i vršenje njegovih zakona. Važnost te zapovijedi predanja Bogu vidljiva je i iz sljedećega retka: „Riječi ove što ti ih danas naređujem neka ti se urežu u srce.“ Ta zapovijed mora postati dijelom bića svakoga Izraelca. U Drugoj knjizi o Kraljevima pohvaljen je kralj Jošija koji je ostvario vjersku obnovu, a Ponovljeni zakon često se smatra plodom te obnove. Za toga se kralja kaže: „Nije bilo prije njega takva kralja koji se obratio svom dušom svojom i svom snagom svojom, u svemu vjeran Zakonu Mojsijevu, a ni poslije njega nije mu bilo ravna.“

Otpjevni psalam: Ps 18, 2-4.47.51ab

Ljubim te, Gospodine, kreposti moja!

Ljubim te, Gospodine, kreposti moja!
Gospodine, hridino moja, utvrdo moja, spase moj!

Bože moj, pećino moja kojoj se utječem,
štite moj, snago spasenja moga, tvrđavo moja!
Zazvat ću Gospodina, hvale predostojna,
i od dušmana bit ću izbavljen.

Živio Gospodin!
Blagoslovljena hridina moja!
Neka se uzvisi Bog, spasenje moje!
Umnožio si pobjede kralju svojemu,
pomazaniku svome milost iskazao.

Drugo čitanje: Heb 7, 23-28

Krist, jer ostaje dovijeka,

Čitanje Poslanice Hebrejima

Braćo!

Mnogo je bilo svećenika jer ih je smrt priječila trajno ostati. A on, jer ostaje dovijeka, ima neprolazno svećeništvo. Zato i može do kraja spašavati one koji po njemu pristupaju k Bogu - uvijek živ da se za njih zauzima.

Takav nam veliki svećenik i bijaše potreban - svet, nedužan, neokaljan, odijeljen od grešnika i uzvišeniji od nebesa - koji ne treba da kao oni veliki svećenici danomice prinosi žrtve najprije za svoje grijehе, a onda za grijehе naroda. To on učini jednom prinijevši samoga sebe. Zakon doista postavi za velike svećenike ljude podložne slabosti, a riječ zakletve - nakon Zakona - Sina zauvijek usavršena.

Riječ Gospodnja

Poslanica Hebrejima nastavlja upućivati na posebnosti kršćanskoga bogoslužja, a osobito na posebnost velikoga Velikoga svećenika, Isusa Krista. Tako sada naglašava da su svi hramski svećenici bili smrtni, pa ih je zato kroz povijesti i moralo biti mnogo. Njihovo je svećeništvo stoga prolazno, pa tako i nesavršeno. S druge strane, Krist „ostaje dovijeka“ pa je zbog toga i njegovo svećeništvo neprolazno - savršeno. Po tom savršenstvu njegova je žrtva dostupna svima. On je „uvijek živ da se za njih zauzima“. Nema, doista, trenutka u kojem Krista ne bi bilo. On je, kako to i sam kaže u evanđelju, s nama „u sve dane - do svršetka svijeta“. U sve dane on se za nas zauzima te može spašavati one koji „po njemu pristupaju Bogu“. Pristup, ulaz Bogu otvorio je sâm Krist svojom krvlju. Krist, kao Veliki svećenik, i nekim je svojim drugim osobinama znatno drugačiji od zemaljskih hramskih svećenika. On je „svet, nedužan, neokaljan, odijeljen od grješnika i uzvišeniji od nebesa“. Doista, hramski svećenici prvoga stoljeća nisu nipošto bili odijeljeni od grješnika, duboko se uključujući u tadašnje stranačke borbe, borbu za vlast i za bogatstvo. Toliko je bila unosna svećenička dužnost da je hramski veliki svećenik tu čast svake godine kupovao od upravitelja Judeje. Isus je pak „uzvišeniji od nebesa“, daleko iznad takvih interesa. Stoga njemu nije potrebno neprestano prinositi žrtve za svoje grijehе, a i žrtvu za grijehе naroda prinio je jednom zauvijek, prinijevši samoga sebe. Dok su žrtve Staroga zavjeta bile nemoćne i nisu mogle donijeti spasenje, ova jedina žrtva Kristova, njegovo potpuno sebedarje, bez vlastita interesa, spašava sve i spašava ih zauvijek. Savršenstvo te njegove žrtve proizlazi ponajprije iz činjenice da on nije slab i grješan čovjek, nego je Sin što ga je Bog još prije Zakona zakletvom obećao.

Evandjelje: Mk 12, 28b-34

Ovo je prva zapovijed. Druga je pak ovoj slična.

Čitanje svetog Evandjelja po Marku

U ono vrijeme:

Pristupi Isusu jedan od pismoznanaca i upita ga:

„Koja je zapovijed prva od sviju?“

Isus odgovori:

„Prva je: *Slušaj, Izraele! Gospodin Bog naš Gospodin je jedini. Zato ljubi Gospodina Boga svojega iz svega srca svojega, i iz sve duše svoje, i iz svega uma svoga, i iz sve snage svoje!*

Druga je: Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga. Nema druge zapovijedi veće od tih.“

Nato će mu pismoznamac:

„Dobro, učitelju! Po istini si kazao: On je jedini, nema drugoga osim njega. Njega ljubiti iz svega srca, iz svega razuma i iz sve snage i ljubiti bližnjega kao sebe samoga - više je nego sve paljenice i žrtve.“

Kad Isus vidje kako je pametno odgovorio, reče mu:

„Nisi daleko od kraljevstva Božjega!“

I nitko se više nije usuđivao pitati ga.

Riječ Gospodnja

U evanđeoskom odlomku Isus je već sa svojim učenicima u Jeruzalemu. Ondje mu „jedan od pismoznanaca“ postavlja pitanje. Pismoznanci su tada uglavnom pripadali sljedbi farizeja, koji su vjerovali u uskrsnuće, pa je doista mogao pomisliti da je Isus u prethodnoj perikopi „dobro odgovorio“ saducejima. Stoga se njegovo pitanje ne treba tumačiti kao stavljanje Isusa na kušnju, nego kao iskrena potraga za istinom. Na njegovo pitanje o tome koja je zapovijed prva od sviju Isus odgovara, kao što bi odgovorio i svaki drugi židovski učitelj, navodeći riječi poznatoga Šema Israel iz prvoga čitanja. Ipak, odmah tomu općeprihvaćenu propisu dodaje još jedan, također iz Zakona: „Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga.“ I ta je zapovijed bila prihvaćena i poznata među učiteljima toga doba, no nije stavljena na istu ravan s onom koja se odnosi na ljubav prema Bogu. Pismoznamac, koji se na početku s poštovanjem i iskreno obratio Isusu, sada priznaje: „Po istini si kazao“, a Isusa naziva učiteljem. I on sam sada ponavlja riječi Ponovljenoga zakona, no dodaje još nekoliko riječi: Boga ljubiti i ljubiti bližnjega „više je nego sve paljenice i žrtve“. To je prava starozavjetna vjera nahranjena naukom proroka. Na takvu se poimanju temelji i Isusov nauk, pa time kršćanska vjera. I Isus uviđa da je pismoznamac „pametno odgovorio“. Može se dakle uočiti međusobno uvažavanje pismoznanca i Isusa, koji se prepoznaju kao oni koji ispravno tumače starozavjetni nauk. Stoga Isus i kaže pismoznancu: „Nisi daleko od kraljevstva Božjega!“ Riječ je zapravo o osobitoj stilskoj figuri kojom se želi reći da je pismoznamac blizu kraljevstva Božjega.

Zapovijedi ljubavi

Zakonznanac koji pristupa Isusu u današnjem Evanđelju poznaje dobro svih 613 zapovijedi i zabrana koje su mu njegovi učitelji predali: odnosno 248 zapovijedi i 365 zabrana. I očito u mnoštvu tih zapovijedi i zabrana, pomalo je izgubljen i zbunjen, kao da nije znao koja je ona najveća i najvažnija. Isus mu odgovara kratko i jasno - sve zapovijedi su sadržane u zapovijedi ljubavi - najprije prema Bogu, a onda i prema bratu čovjeku. Bez ove ljubavi nije moguće vršiti ni ostale zapovijedi, jer ljubav prema Bogu i otvorenost prema čovjeku, pokretači su našega ljudskog djelovanja. Upravo po ljubavi život, životne odluke i naši čini imaju svoj pravi smisao, cilj i ispunjenje. I zakonoznanac svojom potvrdom Isusovim riječima, jasno pokazuje da poznaje zapovijed ljubavi prema Bogu kao odgovor čovjeka na Božju ljubav i dobročinstva. Iz te zahvalnosti svaki pobožni Židov molio je svakoga dana svoj "Šema Israel": "Čuj, Izraele, Jahve je Bog naš, Jahve je jedan! Zato ljubi Jahvu, Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom snagom svojom!"

Boga se treba ljubiti u potpunosti: srcem, dušom, umom i snagom. Srce u Svetom Pismu nije samo središte emocija i osjećaja, nego i svih misli, volje, izvor odluka, središte osobnosti, mjesto u čovjeku u kojem dolazi do susreta s Bogom. Boga upravo upoznajemo na pravi i istinski način ako mu otvorimo svoje srce u potpunom predanju, naše volje u njegovu volju, a on se po našoj osobnoj vjeri nastanjuje u nama.

Ljubiti Boga moramo i "*svom dušom*", a duša je životna snaga po kojoj svaki čovjek postoji i živi. I naš narod kaže za dobre ljude da imaju dušu, da su izgrađene i cjelovite osobe.

Nadalje po Isusovoj pouci ljubiti Boga moramo i "*svim umom*". Um je naša sposobnost koja nam pomaže da u životu uvijek možemo izabrati pravu stranu, odbaciti zlo i grijeh a pristati uz dobro i život s Bogom. Čovjek se ne smije samo osloniti na samoga sebe, svoj um i umne sposobnosti, nego uvijek treba biti usmjeren na Boga, koji je naše nadahnuće kako osmisliti svoj život, rad i djelovanje i sve to sprovesti u djelo za vlastiti napredak i rast.

Ljubiti Boga "*svom snagom*" nije ništa drugo nego poziv na ustrajnost u toj ljubavi

svim silama do posljednjeg daha, do posljednjeg trenutka života.

Uz otvoreno, iskreno i cjelovito vršenje prve zapovijedi ljubavi prema Bogu, otvara se put i za cjelovito vršenje ljubavi prema bližnjemu. Tko Boga ljubi, od njega dobiva nadahnuće kako ljubiti bližnjega.

“*Bližnji*” je svaki čovjek kojega susrećemo u na životnoj stazi a ne samo onaj koji je nama po osobnim prosudbama mio i drag.

Isus svojim zahtjevom ljubavi prema svima, svakom čovjeku koji je bližnji, ide preko židovskog shvaćanja i kategoriziranja bližnjega, koji je toliko puta bio pristran i diskriminatoran. U kategoriju bližnjega po ovom poimanju nisu pripadali: pogani, Rimljani, Samarijanci, carinici, grešnici, nepravednici, bludnice, preljubnici, gubavci. Stoga svako druženje Isusa s ovim ljudima njegovi suvremenici osuđuju - jer oni nisu bližnji. Od njih se treba odmaknuti što je dalje moguće.

Isus nas poziva da svaki dan moramo nanovo pronaći i otkriti tko su naši bližnji.

Bližnji je svaki onaj koji ima potrebe pomoći i moram ga ljubiti kao samoga sebe, dati mu onu istu pažnju i ljubav koju posvećujem samome sebi. Kako samome sebi u životu želimo sve najbolje i dobro, to isto smo dužni preslikati i na bližnjega pokraj sebe, pa i svoje žrtve i patnju prikazati za drugoga, suosjećati s drugim koji pati.

Ljubav prema bližnjemu proteže se na sve “*malene*” i neznatne, koji su potrebni moje ljubavi, a ljubiti treba Kristovom ljubavlju.

Ove dvije zapovijedi se toliko prožimlju: jer nema ljubavi prema bližnjemu bez ljubavi prema Bogu, a u našoj ljubavi prema bližnjemu ljubimo i samoga Boga.

Novost Isusova tumačenja zapovijedi ljubavi jest u tome što ih je Isus zbližio, spojivši ih u jednu i razjasnio da o njima ovisi naše spasenje, životna sreća ovdje na zemlji i što je još važnije - ona vječna u nebu.

Don Davor Berezovski, <https://www.cnak.ba>

Duro Seder, Milosrdni otac i stariji sin, <https://polis.ba>

Ljubav prema Bogu

Boga častimo liturgijom i djelotvornom ljubavlju prema ljudima

Za evanđelje imamo Isusov odgovor na pitanje o najvažnijoj zapovijedi i pohvalu književniku koji se u tome s Isusom slaže. U Markovoj verziji Isusova odgovora i književnikove reakcije više je naglašena povezanost liturgije i života, ljubavi prema Bogu koju trebamo vidljivo iskazivati i ljubavi prema bližnjima koja mora prelaziti u akcije upravo zato što druge trebamo ljubiti kao same sebe.

Kod Mateja i Marka događaj se zbiva u Jeruzalemu u posljednjem tjednu Isusova mesijanskog djelovanja. Isus je dopustio da mu narod prilikom mesijanskog ulaska u sveti grad kliče kao Sinu Davidovu. Izrekao je parabolu o vinogradarima ubojicama u kojoj je navijestio svoju nasilnu smrt. Odgovorio je na zamku o porezu koji Zidovi ne bi željeli plaćati rimskom caru zato što od podanika traži da ga štuju kao božanstvo. Sada odgovara na pitanje o najvećoj zapovijedi, u punoj svijesti da ga uskoro čeka nasilna smrt.

Elementi vlastiti Marku u ovom prizoru:

- pitanje postavlja književnik, ne da Isusa "iskuša" (usp. Mt 22, 33 i Lk 10, 25) nego da čuje odgovor na pitanje u kojem se ozbiljni teolozi razilaze;

- Isus citira početni dio molitve "Čuj Izraele..." kao uvod u zapovijed ljubavi prema Bogu; tu molitvu trebao je svaki Izraelac moliti ujutro i navečer;

- ljubav prema bližnjemu je "druga", ne "jednaka prvoj";

- književnik u znak slaganja ponavlja obje zapovijedi te dodaje da su te dvije zapovijedi više nego "sve paljenice i žrtve";

- Isus izriče pohvalu sugovorniku i govori mu da nije daleko od kraljevstva Božjega, iako iz konteksta nema nade da će se pridružiti zajednici njegovih učenika.

Povijesni kontekst ovog Isusova odgovora jesu rasprave palestinskih rabina o stupnju važnosti pojedinih od 613 zapovijedi te o odnosu bogoštovlja i svagdanjeg života. Isus uči da je najvažnija ljubav prema Bogu i bližnjemu koju mogu "naučiti" i nepismeni. A što se tiče liturgije i vjerničkog života, ističe da liturgija treba voditi u život i život biti prožiman milosnim susretima s Bogom u liturgiji.

<https://www.posusje.info/>

Liturgija je najizvršnji izraz ljubavi prema Bogu jer u njoj uprisutnjujemo spasotvorna djela Božja i prihvaćamo Božje gospodstvo nad sobom i svojim obiteljima, hvaleći Boga kao vrhovnog gospodara i dobrog Oca. Ljubav prema Bogu vodi u liturgiju i raste iz liturgije. Ali doživljene i svjesno slavljene liturgije. Ljubav prema bližnjemu treba biti kao prema samome sebi. Kao što sebe uredno ljubimo ako poduzimamo konkretne poteze za svoje zbiljsko dobro, tako i bližnjega trebamo ljubiti akcijama a ne praznim riječima ili osjećajima.

Tako se na misi okupljamo oko Isusa koji ljubi Boga i bližnjega te nas uči da i mi tako činimo. S Isusom u ovoj liturgiji iskazujemo Bogu ljubav tako što mu se zajedno molimo, pjesmom ga slavimo, njegovu riječ slušamo i njegovim posvećenim kruhom se hranimo. S Isusom u ovoj liturgiji od Boga prosimo snagu da bismo zbiljski ljubili bližnje, djelima i akcijama - kao same sebe.

Ljubiti Boga i bližnjega više je nego sve paljenice i žrtve

Isusu, koji je mesijanskim ulaskom u Jeruzalem prilično okrenuo protiv sebe vjerske poglavare svetog grada svoga

naroda, pristupa jedan "književnik", tj. pripadnik teološkog kruga pobožnih Židova koji su dobro znali 613 starozavjetnih propisa i zabrana. Čuo je da Isus zove k sebi sve "umorne i opterećene", tj. one koji nemaju snage ni mogućnosti vršiti propise o obrednoj čistoći, subotnjem počinku, nemiješanju sa strancima, a žele biti pobožni. Ovaj teolog iskreno se zanima, koju zapovijed Isus smatra najvažnijom da bi je predlagao ljudima iz puka kao lagano naučivu i izvršivu. Isus mu navodi dva starozavjetna mjesta. Prvo je Ponovljenom zakonu (Pnz 6, 4-5) koje imamo za današnje prvo čitanje pa nam je kontekst već poznat. Značajno je što prema Marku Isus citira sam početak "Čuj Izraele" gdje je prisutna svijest liturgije, naučenih i ponavljanih molitava kao redovnih prilika za iskazivanje ljubavi i podložnosti prema Bogu. Drugi citat je iz Levitskog zakonika (Lev 19, 18) koji cjelovit glasi: "Ne osvećuj se! Ne gaji srdžbe prema sinovima svoga naroda. Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe. Ja sam Jahve!" Cijelo devetnaesto poglavlje Levitskog zakonika je poziv na svetost, to jest na ponašanje drugačije od poganskih susjeda zato što je Bog svet, drugačiji od materijalnog i stvorenog svijeta. Jedan od znakova takve svetosti bit će: ne

Molitva za ljubav

Bože, ti si ljubav.

Svaka je prava ljubav od tebe.

Tvoj je Sin sve zapovijedi sažeo u zapovijed ljubavi prema tebi i bližnjemu.

Potrebna mi je snaga tvoje ljubavi. Zato izlij na mene Duha svoje ljubavi, da po meni u svijetu bude više ljubavi, da budem sposoban primati i nesebično davati ljubav.

Pomozi mi da prepoznam tvoju ljubav i da prepoznam ljude koje stavljaš na moj životni put s kojima se u ljubavi trebam po tvom naumu ostvariti.

Amen.

uzimati pravdu u svoje ruke, ne osvećivati se kao što čine drugi. Iz cjelovite formulacije ovog starozavjetnog teksta vidi se da se ljubav prema bližnjemu sastoji u stišavanju svađa, bijesa, osvete. Ljubiti druge kao samoga sebe znači činiti im ono što činimo sebi da bismo preživjeli i bili sposobni za svoje ljudske i vjerničke dužnosti. Takva ljubav ne svodi se na osjećaje i pobožne želje nego prerasta u akciju.

U svom odgovoru Isus prvi u povijesti židovske teologije (a i religija svijeta) izričito stavlja na istu razinu aktivnu ljubav prema Bogu i djelotvornu ljubav prema bližnjemu. Za razliku od Lev 19, 18 gdje je "bližnji" samo član vlastitog naroda, iz Lukine parabole o milosrdnom Samarijancu znamo da je za Isusa bližnji svaki čovjek koji može zatrebati našu ljudsku pomoć, i to čovjek za kojega mi osobno znademo da je u nevolji.

Pismoznanc se izlaže opasnosti prezira i izopćenja u cehu teoloških kolega što javno izriče slaganje s Isusom. On ponavlja Isusov navod dviju izjednačenih zapovijedi te ih povezuje s liturgijom: "Njega ljubiti iz sveg srca, iz svega razuma i iz sve snage i ljubiti bližnjega kao sebe samoga - više je nego sve paljenice i žrtve". Završni dio njegova odgovora navod je Knjige proroka Hošee (Hoš 6, 6) i Prve knjige o Samuelu (1 Sam 15, 22). U Hošeinu propovijedanju Bog poručuje Izraelcima koji su obavljali

formalističku liturgiju, a u obiteljskom i socijalnom životu nisu se obazirali na njegove zapovijedi, da mu se ne mile žrtve ni paljenice nego ljubav i priznavanje Boga. Iz cijele Hošeine knjige jasno je da se time ne dokida liturgija nego premoštava nerazmjer između sudjelovanja u svetim obredima i grešnog života. U Prvoj Samuelovoj knjizi (1 Sam 15) kralj Šaul je u ratu protiv Amalečana prekršio odredbu time što je od "herema" izostavio najbolje ovce i goveda da ih žrtvuje Bogu. Prorok Samuel mu odgovara da je Bogu milija poslušnost vjernika od paljenica i klanica te mu najavljuje da ga je Bog odbacio u smislu da iz njegove loze neće više biti kraljeva u Izraelu.

Marko kaže da je književnik "pametno odgovorio" i zato mu je Isus uputio pohvalu: "Nisi daleko od kraljevstva Božjega!". Ovakav odgovor najprije pokazuje Isusovu toleranciju prema distanciranim simpatizerima koji nemaju snage pridružiti se zajednici učenika, ali u mnogo čemu čine ono što Isus preporuča i zapovijeda.

Preziranje čovjeka?

Postoji jedna veoma velika opasnost: mi smo skloni preziranju ljudi. Znamo dobro da na to nemamo nikakva prava i da time zapadamo u najneplodniji odnos prema ljudima. Slijedeće misli mogu vas očuvati od te napasti: prezirući čovjeka padamo upravo u glavnu pogrešku naših protivnika. Onaj tko prezire nekog čovjeka neće moći od njega nešto stvoriti.

Ništa od onoga što u drugome prezire nije ni nama sasvim strano. Kako često očekujemo od drugih više negoli smo sami spremni učiniti. Zašto smo do sada o čovjeku, o njegovim napastima i slabosti mislili tako netrijezni? Moramo naučiti da ljude promatramo manje prema njihovim činima i propustima, a više prema onome što trpe.

Jedini plodni odnos prema ljudima - i to u prvom redu prema slabima - jest ljubav, tj. volja da s njima budemo u zajedništvu. Bog nije prezreo ljude, nego je radi njih postao čovjekom.

Dietrich Bonhoeffer, Otpor i predanje,
KS, Zagreb, 1993.

U Markovoj formulaciji vidimo i odraz prilika u njegovoj povijesnoj zajednici. U svom misijskom djelovanju među poganima ta zajednica dijeli sa Židovima vjeru u Boga jedinoga i mnoge zajedničke zasade iz Starog zavjeta. Iako Židovi ne prihvaćaju Isusa za Mesiju, u mnogo čemu zaslužuju pohvalu kao vjernici. Marko je ovakvim prikazom događaja želio odgojiti pripadnike svoje povijesne zajednice za vjerničku toleranciju prema drugima.

Iz ove zgode učimo slijedeće:

a) Za Isusa i nas današnje vjernike ljubav prema čovjeku u potrebi izraz je zbiljske ljubavi prema Bogu. Ne teoretska nego radna i djelotvorna ljubav.

b) Iako su dobra djela važna, ona ne mogu nadomjestiti osobnu molitvu i sudjelovanje u liturgiji kao povlaštenim znakovima ljubavi prema Bogu.

Prava liturgija vodi u vjerničku akciju i aktivna ljubav prema bližnjima inspirira se liturgijom. Vjernički humanizam i humanizam onih koji čine dobro ne računajući ozbiljno s Bogom jest sličan ali nije isti.

c) Vanjsko u bogoslužju Crkve služi unutarnjem, privremeno trajnom i prolazno vječnom. Trebamo znati ljestvicu vrednota u kršćanstvu i istinama vjere.

Mali vjeronaučni leksikon

Pogreb

Pogreb, postupci i obredi koji prate odlaganje ljući i skih posmrtnih ostataka u grob. Postoji u svim vremenima i u svih naroda, a kako je u vezi sa smrću, važnim momentom ljudskog postojanja, u svim religijama stroga je obveza praćena pogrebnim obredima.

Od pretpovijesti do danas pogreb se obavlja inhumacijom, incineracijom (kremiranje), mumifikacijom, izlaganjem lešinarima i spuštanjem u more. Ti se pogrebni oblici mogu i kombinirati.

Premda ovise o okolnostima, kulturi i civilizaciji, pojedine ih religije usvajaju kao više ili manje strogo usvojen obrazac i propis.

Inhumacija, pokop cjelovita tijela u tlo, sreće se već u pretpovijesnog čovjeka, a prevladavala je u antičkih mediteranskih i bliskoistočnih naroda (Egejci, stari Egipćani, Asirci, Babilonci, stari Izraelci i Arapi). Taj oblik pogreba redovita je praksa u židovstvu i kršćanstvu, a u islamu i strogo propisana obveza.

U brončano doba u većine indoeuropskih naroda počinje prevladavati incineracija, a urna s pepelom mogla se pokopati. U starih Grka i Rimljana bila je uobičajena incineracija i inhumacija.

Mumifikacija je bila uobičajena u religijama s naglašenim konkretnim shvaćanjem zagrobnog života te duboke povezanosti tijela i duše (stari Egipćani, Inke i Asteci).

Negdje se mrtvo tijelo izlaže lešinarima (Tibet, Parsi).

Spuštanje mrtvog tijela u more uobičajeno je u mornara i pomoraca. Prije pogreba i pogrebnih obreda mrtvo se tijelo većinom izlaže neko vrijeme na odru u kući, bogomolji ili mrtvačnici.

Učitelju Božjih zapovijedi

(Mk 12,28b-34)

Učitelju Božjih zapovijedi

Usudim se, Gospodine (usp. Mk 12,34), premda mi duša nije dostojna. Jer znam da te mogu pitati. Znam da se tebe doista isplati pitati. Ti me privuci svojem kraljevstvu!

Sav svoj svijet, donosim preda te, istinski Učitelju, i pitam što je prvo i najvažnije od svega (Mk 12,28). Što je ono prvotno, što sve nosi? Ništa ne ostavljam po strani, sve stavljam u tvoje ruke. Sa svim svetim bogatstvom Pisma pristupam ti. Sebe predajem tebi.

A ti mi odgovori s onim što - hvala Bogu - dobro znam, još od malena. Jer ti si Gospodin, ti si jedan (Mk 12,29). Ti si naš jer si to htio, jer si se vječnim vezom uz nas vezao. Zoveš me, naređuješ mi samo jedno: da ljubim (4x ἀγαπάω Mk 12,30.31.33). O tome ćeš prvaka Petra pitati (Iv 21,15-17). Samo jedno tražiš, samo je jedno potrebno (Lk 10,42). Nema veće zapovijedi (Mk 12,31).

U ljubavi prema tebi obuhvaćeno je sve što jesam: samo središte mojega bića, srce mojega života; moja duša i sav moj život; moja pamet i moje razumijevanje, sva mudrost koju imam; sve moje tjelesne sile, snaga mojih mišića i mojih živaca, sve žive stanice mojega tijela (Mk 12,30.33). Sve što jesam neka se pokrene u ljubavi prema tebi, neka utone u nju! Tako ću prepoznati koliko je silna tvoja jedinstvena žrtva. Sve naše paljenice i klanice više ne vrijede (Mk 12,33).

A tu je i moj bližnji: ljudi, tvoja djeca! Ti si jedan, nas je mnogo. Zato si mi dao mjeru. Mjera sam ja. Koliko se brinem za svoje vlastito ja, prvi dar koji mi darivaš, koliko pazim na svoju vječnu dušu (Mk 12,31.33), toliko ću se pobrinuti i za bližnjega.

NAŠI POKOJNI

BOŽIDAR ČOLIĆ,

PU bjelovarsko - bilogorska, Kukunjevac, 27. listopada 1991.

SLOBODAN ČOLIĆ,

PU bjelovarsko - bilogorska, Kukunjevac, 27. listopada 1991.

TOMA VELIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Novo Selo, 27. listopada 1991.

ŽELJKO BALALA,

PU koprivničko - križevačka, Kukunjevac, 27. listopada 1991.

MATO KOVAČEVIĆ,

PU požeško - slavonska, Španovica, 27. listopada 1994.

MATO JANJIĆ,

PU karlovačka, umro, Zagreb, 27. listopada 1995.

IVAN SOMMER,

PU sisačko - moslavačka, Sisak, 28. listopada 1993.

MILAN CRNJAK,

PU ličko - senjska, Čanak, 31. listopada 1994.

VLADIMIR ROJKO,

PU međimurska, Vukovar, 28. listopada 1991.

BERISLAV IVOŠEVIĆ,

PU požeško - slavonska, Lipik, 29. listopada 1991.

DARKO PAVLINOVEC,

PU bjelovarsko - bilogorska, Pakrac, 30. listopada 1991.

MARKO BAN,

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 31. listopada 1991.

MARKO BLAŽEVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 31. listopada 1991.

EMIL GLAVAŠ,

PU primorsko - goranska i PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 31. listopada 1991.

MARIJAN VUČAK,

PU varaždinska, Borovo Naselje, 31. listopada 1991.

BOŽIDAR KOŠIR,

PU međimurska, Vukovar, 1. studenoga 1991.

DAMIR LEHKEC,

PU međimurska, Vukovar, 1. studenoga 1991.

MATIJA REBROVIĆ,

PU karlovačka, u službi, Ogulin, 1. studenoga 1993.

MARKO KRIZMANIĆ,

MUP, Saborsko, 2. studenoga 1991.

JOSO MATOVINA,

PU karlovačka, Saborsko, 2. studenoga 1991.

PETAR MATOVINA,

PU karlovačka, Saborsko, 2. studenoga 1991.

MARIJAN VUČIĆ,

PU primorsko - goranska, Mirkovica, 2. studenoga 1991.

DRAGUTIN FRIŠČIĆ,

PU međimurska, Vukovar, 2. studenoga 1991.

ALEN KRIZMANIĆ,

PU primorsko - goranska, Mirkovica, 2. studenoga 1991.

MARIJAN MATIŠIĆ,

PU varaždinska, Pag, 3. studenoga 1991.

SLOBODAN VUKIĆ,

PU zagrebačka, , 3. studenoga 1992.

RANKO BILOKAPIĆ,

PU požeško - slavonska, Trenkovo, u bazi SJP, 3. studenoga 1993.

ŽELJKO PRŠLJA,

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 4. studenoga 1991.

DAMI ANDREIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Cerić, 5. studenoga 1991.

ZDRAVKO LEŠKOVIĆ,

PU bjelovarsko - bilogorska, Donji Daruvar, 5. studenoga 1991.

ŽELJKO LJILJANIĆ,

PU bjelovarsko - bilogorska, Donji Daruvar, 5. studenoga 1991.

IVICA PLAŽANIN,

PU bjelovarsko - bilogorska, Donji Daruvar, 5. studenoga 1991.

ZVONKO ČUBELIĆ,

PU virovitičko - podravska, Ivanbrijeg, 6. studenoga 1991.

JOSIP KANIŽAJ,

PU varaždinska, Borovo Naselje, 6. studenoga 1991.

MARIJAN VUČINIĆ,

PU bjelovarsko - bilogorska, Pakrac, 6. studenoga 1991.

DARKO KOVAČEVIĆ,

PU osječko - baranjska, Bizovac, 7. studenoga 1991.

JOSIP JURENAC,

PU osječko - baranjska, Bizovac, 7. studenoga 1991.

VINKO SALAJ,

PU bjelovarsko - bilogorska, Rastovac, 7. studenoga 1991.

IVAN ŠKEC,

PU bjelovarsko - bilogorska, Rastovac, 7. studenoga 1991.

SLAVKO VIDAKOVIĆ,

PU osječko - baranjska, Bizovac, 7. studenoga 1991.

DRAGUTIN GODINIĆ,

PU varaždinska, Vukovar, 8. studenoga 1991.

ZORAN JURČEVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Borovo Naselje, 8. studenoga 1991.

DARKO RADMAN,

PU zagrebačka, Južno bojište, 8. studenoga 1992.

ĐURO BAKUNIĆ,

PU brodsko - posavska, Giletinci, 9. studenoga 1991.

MLADEN KASUN,

PU varaždinska, Karadžićevo, 9. studenoga 1991.

BRANKO KOS,

PU varaždinska, Karadžićevo, 9. studenoga 1991.

ŽELJKO PONGRAC,

PU varaždinska, Karadžićevo, 9. studenoga 1991.

JOSIP BAĐUN,

PU koprivničko - križevačka, Križevci, 9. studenoga 1991.

IVAN DOMAZET,

PU ličko - senjska, Kosa Perušićka, 9. studenoga 1991.

ŽELJKO PONGRAC,

PU međimurska, Karadžićevo, 9. studenoga 1991.

VLADO ŠTAMPAR,

PU međimurska, Karadžićevo, 9. studenoga 1991.

POČIVALI U MIRU!

Postati ljubav

Tijek meditacije: Saberi se, sjedeći na stolici, smiri se, opusti i posvijesti da stojiš pred Bogom. EVO ME, TU SAM, BOŽE - lagano izgovaraj. Zatim nakon duboke sabranosti gledaj što sve danas želiš dati Bogu. Pred kojom se istinom o tebi i svijetu skrivaš? Što ne prihvaćaš u sebi? Jesi li istinit? Bez istine o sebi ne možeš ući u ljubav. A bez ljubavi si neotkupljen. Budi danas hrabar. Daruj siromaštvo i primi Boga. Hvali ga.

Čovjeka je Bog stvorio slobodnim. Ta sloboda doduše nije apsolutna, jer je samo Bog apsolutno slobodan, ali je relativna. Čovjek se slobodno opredjeljuje za svoj spas ili protiv njega. Bog ne spašava čovjeka bez njegova sudjelovanja. Bog je svemoguć. Ali on poštuje relativnu čovjekovu slobodu. Ne može čovjeka prisiliti da ga ljubi (a u tome je spas), jer bi tada dokinuo čovjekovu slobodu i od njega napravio stroj i nagonsko a ne slobodno biće. Bog tako svuda prebiva osim nekako u čovjekovoj slobodi (ako mu čovjek to ne dopusti). Bog može sve, ali ne može mijenjati čovjekovu slobodu. Time se, međutim, ne dokida nego još više afirmira Božja svemoć i sloboda.

Bog, naime, čovjeka spašava unatoč njegovoj slobodi ili baš po njoj i to jedino po ljubavi. On ga zove i privlači. Zato se možemo darovati Bogu ili se zatvoriti u egoizam. Prvo što Bog hoće od čovjeka jest da se daruje. Ljudima i Bogu. On najprije pita: Što mi imaš dati? Da bismo od Boga nešto dobili, najprije treba darovati. Obratiti se, okrenuti se Bogu, darovati mu svoje grijehe i nemoć. Postati ponizan, dati slobodu da bismo dobili sve i još veću slobodu i samog Boga. Jer, spas je u sjedinjenju s Bogom. Rješenja svjetskih problema također. To znači, ljubav je osnovna potreba i najveća težnja čovjeka i svijeta. Molitva je prava samo ako je u ljubavi. To znači da je prvi korak molitve darivanje Bogu i ljudima. A to znači najprije prihvatiti svoju slobodu, svoje siromaštvo, ograničenost, nemoć, grijehe, prokletstvo, čitavoga sebe baš onakvoga kakav jesam i onda to donijeti pred Boga.

Oprostiti drugima, sebi i Bogu. Samo tako Bog može to otkupiti, preobraziti i učiniti bogatim da budemo kao Otac naš čija smo posinjena djeca. Ne zatvarati se ni pred jednim čovjekom, ni istinom, ni pred najtragičnijim i najočajnijim stanjem. Jer, Bog je svemoguć.